БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 198 (8105) | 1956 оной августын 23, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Малшадай үдэр

Малшадай үдэрые бэлэдхэл үгэлдэрөөр, һайнаар үнгэргэ[...] гээшэ ехэхэн удхашанартай [...]рэг мүн. Зарим колхозуудай [...]равленинүүд, партийна эхин [...]рганизацинууд малшадай [...]дэрые үнгэргэлгэдэ ехэхэн [...]лэдхэл хэжэ, тэрэниие ажал [...]дэлмэри амжалтатайгаар [...]буулгатай нягта холбон, эм[...]тэй һайнаар үнгэргэдэг зан[...]алтай. Малшадай үдэрые, [...]нсаханшье наратай халуун [...]дэр, намаг горхоной сэсэр[...]игтэ сай уулгаар, наада ёохор [...]хидхэлгээр хизаарлаха бэ[...]э, харин энэ үдэр холын [...]үртэ, отаронуудай малшад [...]ултадаа сугларжа хүхюун [...]нгэлигээр амархатайгаа хам[...], хүдэлмэри ажал, дүй дүр[...]эл тухайгаа хөөрэлдэхэ, со[...]иалистическэ мүрысөөнэй [...]нгүүдые гаргаха, доторойн[...]о арга боломжонуудые үшөө [...]ража үзэхэ гэхэ мэтын шу[...]лын шухала асуудалнуудые [...]бшэнэ, хэлсэнэ бшуу.

Зарим колхозуудай хүтэлбэ[...]лэгшэд һарын һүүлдэ, мал[...]адай хоорондо дэлгэрһэн мү[...]сөөнэй дүнгүүдые гаргангаа [...]э үдэрые үнгэргэдэг зан[...]ай. Энэнь һайшаалтай бай[...]. Жэшээнь Зэдын аймагай [...]ировэй, Ленинэй нэрэмжэтэ [...]олон бусад колхозуудта Мал[...]адай үдэр һарын һүүлдэ үн[...]гэгдэдэг юм. Малшад үн[...]рһэн һарынгаа дүнгүүдые [...]рахатайгаа хамта дутуу дун[...]нууд тухайгаа хөөрэлдэнэ, [...]нэ һарада шэнэ дээшэлүү[...]гдэһэн уялгануудые абана, [...]дуу малһаа ашаг шэмэ абал[...]ые улам ехэ болгохын түлөө [...]рга боломжонуудаа элирүүл[...]э. Мүн мүрысэжэ байһан хүр[...]э колхозуудайнгаа малшадые [...]рижа, социалистическэ мүры[...]сөөнэй дүнгүүдые гаргадаг [...]айна. Малшад, һаалишад, хо[...]шод болон мал адуулагшад [...]алшадай үдэртэ суглараад [...]олхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй [...]олон эдэбхитэдтэй ажал ту[...]айгаа хөөрэлдэжэ байха зуу[...]а, мүн малшадай ажаһуу[...]алые һайжаруулха, тэдэнэй [...]ультурна эрилтэнүүдые дүү[...]нээр хангаха тушаа эрилтэ[...]үүдые табидаг байна. Энэнь [...]равлениин хүдэлмэриие саа[...]адань зүбөөр ябуулха хэрэг[...] туһа нэмэри боложо үгэдэг. Мүнөө тэжээл бэлэдхэлэй [...]эл харюусалгатай үеын яба[...]а байхада малшад, һаали[...]ад үдэшэ, үглөөнь үнеэдээ [...]агаад, үдэрынь үбһэ хуряал[...]да, силос даралгада ябалса[...]. Иигэжэ үүрэй толонһоо [...]эшын харанхы болотор эсэ[...] сусахые мэдэнгүйгөөр хү[...]дэлжэ байһан малшадые халуун анхаралаар хүрсэлхэ гээшэ — нютагуудтахи партийна, советскэ организацинуудай нангин уялгань болоно.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд элдэб шалтагаануудые урдаа бариад Малшадай үдэрые үнгэргэдэггүй, үнгэргэхэдөөшье, миин лэ ёһын тэдыдэ, ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэдэг заншалтай. Үнгэрхэдөө зарим газарта, Малшадай үдэрые үнгэргэлгэ кино харуулгаар гү, үгышье һаа, ажабайдалтай холбоогүй, һонигүй лекци уншалгаар дүүрэдэг байна. Үнгэрһэн жэлдэ Сэлэнгын аймагай Тельманэй, Сталинай болон Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта Малшадай үдэр ехэ һонирхолтойгоор, саг соогоо үнгэргэгдэдэг байгаа. Мүнөө жэлдэ тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Малшадай үдэрые үнгэргэхэеэ болишонхой. Энэ шухала хэрэгые тооногүй. Хориин аймагай зарим колхозуудта Малшадай үдэр үнгэргэлгые миин лэ сай, архи тамхи уулгаар хизаарладаг байна. Энэнь тон буруу. Малшад суглархадаа архи уухаяа сугларна бэшэ, харин ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэхэеэ, һонирхолтой һайн лекци, элидхэл шагнахаяа, хүхюун сэнгэлигээр амархаяа хүсэнэ гээшэ. Теэд Малшадай үдэрые удха түгэлдэрөөр, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор үнгэргэхын орондо, зарим хүтэлбэрилэгшэд энэ эмхидхэхы удхашанартай шухала хэрэгые тооногүй, тэрэниие хайша хэрэгээр үнгэргэнэ.

Нютагуудтахи партийна, советскэ организацинууд, илангаяа партиин райкомуудай инструкторска группанууд энэ хэрэгтэ анхаралаа багаар табина, колхозуудай дэргэдэхи партийна организацинуудта шанга эрилтэ хэнэгүй.

Малшадай үдэрые һайнаар, бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэлгэдэ хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд, залуушуул, үсөөнөөр хабаадалсана. Мүн хүдөө ажахынмэргэжэлтэд уран хурса, олондо ойлгосотой лекцинүүдые үсөөн уншана.

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлэн, малажалһаа ашаг шэмэ абалгые бүри ехэ болголгын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байһан малшадые халуун анхаралаар хүреэлхэ, тэдэнэй шэн зоригто ажалдань туһалха гээшэ — партийна организацинуудай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

[Б]МАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[...]ин аймагай Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой правлениин [т]үрүүлэгшэ нүхэр П. С. Борисовые БМАССР-эй Верховно [Сове]дэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

[...]эр П. С. Борисовай түрэһэн[...]йшо таби наһа хүрэһэнтэйнь [...]мдуулан, партийно-советскэ [...]ахын хүдэлмэридэ олон жэл[...]аар ажаллаһыень тэмдэглэн, нүхэр **Борисов** Петр Степановичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

[Ула]н-Удэ город, Соведүүдэй байшан,
[195]6 оной августын 21.

[Б]МАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

[...]гын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр [...] Ленховоевые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

[...]рэһэнһөө хойшо дала наһа хү[...]тэйнь, мүн Иволгын аймагай [...]эй нэрэмжэтэ колхоздо луговод[...] хорин табан жэлдэ таһалгаряа[...]р ажаллаһантайнь дашарамдуулан, нүхэр **Ленховоев** Доржи Дашипаловичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй. Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

[Ула]н-Удэ город, Соведүүдэй байшан,
1956 оной августын 21.

[Ре]спубликын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай 1956 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ хуряалга	Силос даралга	5 үдэр соо нэмэһэниинь (тоннор)	Һабшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ	5 үдэр соо нэмэһэниинь (тоннор)
[...]нхэнэй	59,4	26,8	1462	171,2	—
[...]банскын	41,2	16,4	415	197,0	—
[...]каменай	40,7	40,9	1059	31,6	—
[...]ргажанай	39,3	26,0	992	23,4	5
[...]рибайкальска	39,2	39,0	1126	238,0	—
[...]румканай	35,8	11,7	1065	41,3	9
[...]нграйн	34,5	10,5	661	21,2	31
[...]-Кударын	30,0	4,0	242	88,0	6
[...]лгын	27,1	23,6	1687	26,0	8
[...]риин	26,0	15,0	628	24,4	—
[...]дарын	23,7	23,5	3085	59,6	—
[...]урын	21,8	8,2	1417	60,2	7
[...]кэнгын	21,1	30,1	2519	5,5	1
[...]эңгын	20,0	8,1	888	26,6	24
[...]хтын	19,2	12,2	572	8,7	—
[...]рбагатайн	18,0	2,7	256	90,0	66
[...]риин	16,5	14,6	891	1,9	—
[...]дын	16,4	24,6	1881	0,4	15
[...]уунын	15,2	11,3	518	3,7	—
[...]харш	15,1	12,7	1640	68,1	—
[...]унтын	5,5	—	—	—	—

Таряа тушаажа абахаар бэлэн

Түмэрзамай Зэдэ станци дээрэ «Заготзерногой» томохон пункт бии юм. Эндэ гурбан аймагуудай—Зэдын, Ториин, Закаменай колхозууд таряагаа асаржа тушаадаг байна. Һая энэ пунктын харшын үүдэн дээрэ томо сагаан үзэгүүдээр: «Хүндэтэйгөөр хүлеэжэ байнабди» гэжэ бэшээтэй лозунг байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй эхиндэ типовой барилгануудһаа байтагай таряа хэхэ мүртэй складшье, эндэ байгаагүй.

Саашадаа иимэ байдалые тэсэхын аргагүй боложо, нёдондо энэ пунктые үргэдхэхэ, шэнэ шэнэ байра, складуудые бариха, цементээр жэлэгдэһэн талмайнуудые бэлдэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байгаа. Иимэ шиидхэбэриин гараад байхада пунктын хүдэлмэришэд шэнэ барилгануудта өөһэдөөшье эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн байна. Түрүүшын ээлжээндэ 6400 тонно орохо таряанай склад бариха, 300 квадратна метрһээ бага бэшэ үргэнтэй шэлэгдэмэл талмай бэлдэхэ, пунктаяа хоройлхо.

Уданшьегүй, пунктын буусада халуун хүдэлмэри эхилээ һэн. Май һарын гаратар барилгада орохо модо, шулуун хэрэгтэй соогоо зөөгдөөд байба. Пунктые эрхилэгшэ нүхэр Попов түрүүтэй 12 хүн складай шулуун ханануудые бодхоожо захалаа һэн. Складуудые даагшанар Татарников Жарников хоёр, лаборантнууд Евдокия Шашина, Беликова, Зарубина, Белоусова гэгшэд үглөөнэй харанхыһаа үдэшын харанхы болотор ажаллажа, шулуугаар хэнһээшье дутуугүй барилга хэжэ шадаха болоһон байна. Тиигэжэ эдэ зон үсөөхэншье һаа, эбтэй эмхитэйгээр хүдэлжэ, нёдондо июлиин тэгэндэ таряанайнгаа складые бэлэн болгоод байгаа һэн. Бухы тооной хүдэлмэри гараар хэгдэһэн юм. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, энэ складые барилгада 447 мянган түхэриг гаргашалагдаха ёһотой аад, 337 мянган түхэриг гаража, гүрэнэй 110 мянган түхэриг алмагдаһан байгаа.

Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлдэ шэнэ склад соо шэнэ ургасын таряан хадагалагдаа һэн. Теэд Борьёогой үргэн талада хэдэн мянгаад гектар шэнэ газар хахалагдажа, тэдээн дээрэ ургуулагдаһан баян ургасые саг болзортонь тушаажа абаха гэхэдэ, энэ байра хаанашье хүрэхэгүй байгаа. Тиимэһээ мүнөө жэлдэ пунктынхид 5 мянган тонны багтаамжатай склад бариба. Тэрэниие барилгада мүн лэ гүрэнэй ехэ мүнгэн алмагдаа. Нүхэд Жарников, Казанцев гэгшэдэй даажа байдаг шулуушадай бригадынхид, мүн модоной дархашуул эрхимээр ажаллана.

Складаа дүүргээд, барилгашад ондоо шухала хүдэлмэринүүдые хэжэ захалаа. Ороoho хатааха «ЗСВ-47» маркын шэнэ сушилка, автошэгнүүр гэхэ мэтые тодхоо. Мүн 3 нүүдэл сушилканууд бүридхэгдэжэ, тааруулагдаба. Машинаһаа ороoho буулгаха хүдэлмэри механизацилагдаа. Барилгын дүүрэмсээр бууса шадар сэбэрлэгдээ. Гадна, мүнөө жэлдэ түмэр замай 850 метр утатай мухар һалаа пунктын бууса хүрэтэр татагдаха юм.

Иигэжэ тус пунктынхид шэнэ ургасын таряа үглөөшье, мүнөөшье абахаар бэлэн болоод, түрүүшын машинануудые хүлеэжэ байна.

А. Модонов.

Республикын МТС-үүдтэ таряа хуряалгын ябаса тухай 1956 оной августын 20-ной мэдээн

МТС-үүд	Ороoһото культуранууды хуряалга (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Кукуруза хуряалга (гектараар)	Тэрэ тоодо кукуруза силостэ хуряалга	Намарай тарилга (гектараар)
Ехэ-Кударын	7,3	329	250	—
Бичурын	3,5	76	76	—
Итанцын	5,6	273	273	—
Түнхэнэй	4,9	—	—	17
Кыренэй	1,9	32	27	36
О.-Ключевскойн	1,7	136	108	—
Темлюйскэ	1,4	40	40	183
Бага-Куналейн	1,0	55	55	—
Хамнигадайн	0,93	65	65	—
Сэлэнгын	0,36	83	83	—
Куйтунска	0,36	—	—	—
Хэжэнгын	0,32	741	362	—
Үшөөтэйн	0,17	397	397	—
Сосновско	0,15	—	—	—
Цагаан-Усанай	0,8	318	318	—
Хориин	0,6	41	41	—

МТС-үүд	Ороoһото культуранууды хуряалга (түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)	Кукуруза хуряалга (гектараар)	Тэрэ тоодо кукуруза силостэ хуряалга	Намарай тарилга (гектараар)
Үдын	0,5	304	171	—
Сүхын	0,3	—	—	—
Гашейн	0,2	—	—	—
Баргажанай	—	121	121	—
Чесанын	—	686	313	—
Ториин	—	200	200	—
Иволгын	—	178	178	—
Бургалтайн	—	120	120	—
Закаменай	—	100	100	—
Хонхолойн	—	67	67	—
Селендумын	—	53	53	—
Суулгын	—	47	47	—
Тарбагатайн	—	28	28	—

Бэшэ МТС-үүдэй заримдань таряа, кукуруза хуряалга үшөө эхилээдүй, заримһаань мэдээн ороогүй.

Львовско-волынска нүүрһэнэй бассейнын нүүрһэ малтагшадай зүблөөн

НОВО-ВОЛЫНСК, (Волынско область) августын 20. (ТАСС). Һүүлэй жэлнүүдтэ шулуу нүүрһэ малтан абаха талаар Волынско болон Львовско областьнуудай районуудта ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Эндэ 4 шахта нүүрһэ үгэнэ, мүн хэдэн предприятинууд баригдажа байна.

Мүнөөдэр, энэ шулуу нүүрһэнэй шэнэ бассейнын центртэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев, Украинын коммунистическэ партиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. И. Кириченко ерэбэ. Эдэнэр шулуу нүүрһэ малтан абаха хүдэлмэриин ябасатай, мүн баруун Украинын кочегаркын саашанхи арга боломжонуудтай танилсаа. Нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Кириченко шэнээр баригдажа байһан «Ново-Волынско» гэжэ 7-дохи шахтада, мүн нүүрһэ үгэжэ байһан «Ново-волынско» гэжэ 2-дохи шахтада ошоһон байна.

Нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Кириченко гэгшэд шахтёрнуудтай болон тэндэхи барилгашадтай хөөрэлдэһэн, тэдэнэй ажал хүдэлмэреэр һонирхоһон байна. Мүн барилгын болон нүүрһэ малталгын шэнэ техникын ямараар хэрэглэгдэжэ байһаниие Ново-Волынска гэжэ шахтёрска городогые хараа.

Һүүлээрнь нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Кириченко, СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин министр А. Н. Задемидко, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин барилгын предприятинуудай министр Л. Г. Мельников, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо П. А. Розенко, УССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министр А. Ф. Засядько, УССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин барилгын предприятинуудай министр Г. В. Красниковский, партиин Волынско обкомой секретарь И. С. Грушецкий, партиин Львовско обкомой секретарь нүхэр М. К. Лазуренко гэгшэд нүүрһэшэдэй болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэриин зүблөөндэ хабаадалсаа.

Тус зүблөөн дээрэ Ново-Волынско шахтануудай хүдэлмэриие һайжаруулха ба гүрэнэй түсэбые саг болзор соонь дүүргэлгые хангаха, мүн шэнэ бассейнын нүүрһэнэй промышленностиин саашадаа хүгжэн дэбжэхэ тухай асуудал хэлсэгдэһэн байна.

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд шахтануудай начальнигууд А. Ф. Нечаев, Н. С. Холод, № 4 шахтын главна инженер Ш. И. Дмитриев, № 1 шахтын нэгэдэхи участогай начальник А. С. Полянский, шэнээр баригдажа байһан предприятинуудай директор А. И. Никифоров болон бусад шэнэ техникые нэбтэрүүлхэ ба тэрэниие һайнаар ашаглаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэнгые доошолуулха тухай асуудалнуудта, мүн нүүрһэшэдэй болон барилгашадай байра байдал тухай тогтожо хэлэһэн байна.

Тус зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев үгэ хэлээ.

***

Үдэшэлэн «Шахтёр» гэжэ шэнээр баригдаһан стадион дээрэ 25 мянга гаран шахтёрнууд, барилгашад, инженернүүд болон албахаагшад, Ново-Волынско городой ажалшад, мүн город шадарай колхознигууд сугларба. Эндэ олон хүн зоной хабаадалгатай митинг болобо.

Нүхэд Н. С. Хрущев А. И. Кириченко хоёрой трибунада гарахада эндэ сугларагшад халуунаар угтаба.

Партиин Иваническа райкомой секретарь нүхэр С. В. Наконечный митингые нээбэ.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн партиин Волынско обкомой секретарь нүхэр Грушецкий Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар Советскэ Волынь урдань гээгдэнги байһанаа мүнөө хүгжэнги промышленностьтай, механизированнэ хүдөө ажахытай область болонхой гэжэ хэлэбэ. Арадай ажахыда бүри ехэ шулуу нүүрһэ үгэхын түлөө энэ залуу бассейнын шахтёрнууд бүхы хүсэеэ элсүүлхэ гэжэ тэрэ шахтёрнуудай үмэнэһөө КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулба.

«Ново-Волынско» гэжэ 2-дохи шахтын начальник нүхэр А. Ф. Нечаев үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа манай шахтын коллектив КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон 3 500 тонно нүүрһэ 7 һарынгаа түсэбһөө гадуур үгөө гэжэ мэдүүлбэ. Мүн нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэнгые нилээд химдаруулһан ба 111 мянган түхэриг гүрэнэй зөөри алмаһан байнабди — гэжэ нүхэр Нечаев хэлэбэ.

Митинг дээрэ № 6 шахтын бригадир Т. М Веренко, Иваническа районой «Чекист» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр П. Н. Оленюк болон бусад үгэ хэлэбэд.

Митинг дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. С. Хрущев үгэ хэлээ. Тэрэнэй үгэ нэрьемэ альга ташалгаар ба һайшаалгын үнгэнүүдээр хэдэн дахин дэмжэгдэһэн байна. Нүхэр Н. С. Хрущев партиин Центральна Комитедэй үмэнэһөө шэнээр һалбаран мандажа байгаа Волынска областиин хүдэлмэришэд, инженернүүд, албахаагшад болон колхозниг[уу]дые халуунаар амаршалһан ба агууехэ социалистическэ Эхэ оронойнгоо алдар солын түлөө шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэдэндэ хүсэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Финлянди ерэбэ

ХЕЛЬСИНКИ, августын 21. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Финляндска Республикын Президент У. К. Кекконенэй уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй суг ябалсаһан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, Саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министр Ф. Д. Вараксин мүнөөдэр Хельсинкидэ ерээ.

Хилэ дээрэхи Байниккала станци дээрэ К. Е. Ворошиловые, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүдые СССР-һээ Финляндида байдаг посол В. З. Лебедев, Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Р. Сеппяля, тэрэшэлэн генерал-лейтенант Ф. Хельминен, профессор Э. Вегелиус болон бусад угтаал Хельсинки хүрэтэр тэдэниие үдэшэлсөө.

К. Е. Ворошиловай һуужа ябаһан тусгаар поездын Хельсинки городой главна вокзалда ерэхэдэ, Финляндска республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар вокзалынь шэмэглэгдэһэн, хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа.

Финляндска Республикын президент У. К. Кекконен, сеймын түрүүлэгшэ В. И. Сукселайнен, премьер-министр К. А. Фагерхольм, гадаадын хэрэгүүдэй министр Р. Тернгрен, Финляндска правительствын бусад гэшүүд, Верховно сүүдэй президент Т. Тарьяине, административна дээдэ сүүдэй президент У. Кастрен, юстициин канцлер К. Меллер, зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагша генерал К. Хейсканен, Нюландска губерниин губернатор В. Мелтти, Хельсинкиин муниципалитедэй түрүүлэгшэ Л. Ахо болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд советскэ хүндэтэ айлшаниие угтахын тулада вокзал дээрэ ерэһэн байгаа.

Финляндидахи советскэ посольствын ба худалдаа наймаанай түлөөлэлгын зургаанай хүдэлмэрилэгшэд, советскэ, финскэ болон бусад оронуудай хэблэлэй түлөөлэгшэд К. Е. Ворошиловые угталсаа.

Нютагай сагаар 17 часта вокзалай перрон дээрэ тусхай поезд ерээ. Тиигээд К. Е. Ворошилов, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд вагонһоо гараа. Сэрэгэй оркестр Советскэ Союзай Гимн наадаа. Финляндска республикын президент У. К. Кекконентай К. Е. Ворошилов хани ёһоор мэндэшэлсээ.

Хельсинки городой муниципалитедэй түрүүлэгшэ Л. Ахо К. Е. Ворошиловта хандан амаршалгын үгэ хэлээ:

СССР-эй Верховно Соведэй г-н Түрүүлэгшэ! Финляндиин столицада ерэһэнтэйтнай дашарамдуулан Таниие Хельсинки городой зүгһөө үнэн зүрхэнһөө амаршалха золтой байнаб. Г-н Президент, Финляндида Танай ерэхэдэ түрүүлжэ амаршалха золтой байһандаа бидэнэр, Хельсинкиин хүн зон тон ехэ баяртай байнабди.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын манай орондо ерэһэндэ Финляндиин столицын хүн зон, финскэ бүхы арад шэнги баясана.

Энэ айлшалалга түрүүшын айлшалалга болоно. Тиимэһээ бүри түүхэтэ удхашанартай ба гайхамшагта айлшалалга гээшэ. Президент, Танай айлшалжа ерэлтые Финляндиин ба Советскэ Союзай хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаанай тон һайнаар хүгжэжэ байһанай шэнэ гэршэ болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди. Танай айлшалалга харилсаануудаа бүри һайжаруулан бэхижүүлгэдэ, эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ, манай арадуудай хоорондо, дэлхэйн бүхы арадуудай хоорондо хани һайн харилсаа холбоо байгуулгада туһалха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Та, г-н Президент Финляндиин столицада ерээд байһан үдэрнүүдээ финскэ арадай дунда аятай һайнаар үнгэргэхэт. Тэрэшэлэн финскэ богонихон саг соо үргэлжэлдэг зун тухай һонирхожо бусаха байхат гэжэ Таниие үнэн зүрхэнһөө амаршалха зуураа мэдүүлхэ байнаб.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов микрофоной үмэнэ ерэжэ үгэ хэлээ:

Эрхим хүндэтэ г-н Президент!

Хельсинки городой хүндэтэ г-н мэр!

Хельсинки городой гражданинууд!

Хани барисаата Финляндиин столицада ерээд байхадаа, финляндска арадта, г-н Президент Танда советскэ арадай зүгһөө, өөрынгөө зүгһөө эгээн лэ үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэб.

Ажалша ба оюун бэлигтэ финляндска арадай ажабайдалтай танилсаха аргатай болоһондоо би, намтай суг ябалсаһан хүнүүд ехэ баяртай байна. Һайн хүршэнэр бологшо манай оронуудай хоорондохи хани һайн харилсаа саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор эндэ айлшалжа ерээд байхадаа Финляндска республикын гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай холбоо барисаагаа үргэдхэхэ байһандаа бидэнэр баясанабди.

Манай оронуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһада зорюулагдан һүүлэй жэлнүүдтэ манай оронуудай хүршэ һайн харилсаатай болоһые советскэ арад үндэрөөр сэгнэдэг ба хүндэлдэг байна

Советскэ Союзай ба Финляндиин хоорондохи харилсаан үнэхөөрөөл хани һайн ябадалда болон бэе бэедээ этигэлсэлгэдэ үндэһэлэн саашадаа хүгжэхэ гэжэ батаар этигэн найдажа байһанаа би элишэлэн мэдүүлхые хүсэхэ байнаб.

Манай орондо ерэхые хүндэтэйгөөр уриһанайтнай түлөө Танда, г-н Президент үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Манай делегациие эндэ угтахадаа амаршалгын хани халуун үгэ хэлэһэнэйтнай түлөө Танда, г-н мэр үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб.

Финляндска республикын арад зоной амгалан һайнаар, золтой жаргалтайгаар ажаһуухые, столица — Хельсинки городойтнай һалбаран хүгжэхые ехээр хүсэнэб.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Финляндска Республикын президент У. К. Кекконен хоёр хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа гараа.

ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Финляндска республикын Президент президентскэ улаан ковёр дээгүүр ябаад вокзал шадарай талмай дээрэ гараа. Финляндска столицын хэдэн олон мянган хүн зон амаршалгын үгэнүүдээр тэдэниие угтаа. Сугларагшадай нилээд олониинь амаршалгын тэмдэг болгон финскэ ба советскэ багахан тугуудые гартаа бариад дэлижэ байгаа. Вокзалһаа президентскэ ордон хүрэтэр ошохо бүхы замдань советскэ айлшадые Хельсинкиин хүн зон хани ёһоор амаршалаа. Эндэ ерэн сасуугаа К. Е. Ворошилов, У. К. Кекконен ордоной балкон дээрэ гарахадань тэндэ сугларһан хүнүүд альга ташалгаар угтаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна hуралсалай шэнэ жэлдэ hайнаар бэлэдхэе

☆

Н. МАСЛОВ, КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша

☆ ☆

Партийна гэгээрэлэй hуралсалай шэнэ жэл дүтэлжэ байна. Партийна организацинууд мүнөө үедэ коммунистнуудтай хөөрэлдэнэ, пропагандистнуудые шэлэн олоно.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые болон материалнуудые шудалаад байхадаа, марксистско-ленинскэ теориин, парти, правительствын гадаадын ба дотоодын политикын асуудалнуудта, мүн ажахын экономикын асуудалнуудта коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо.

Коммунист бүхэнэй политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ түхэл маягые тодорхойлходоо hайндуранай ёhо гурим наринаар сахиха хэрэгтэй. Коммунист бүхэниие тиимэ темые, тэды болотор шудалха ёhотойш гэжэ захиралтаар баадхангүйгөөр, тэрэнэй өөрынь hанамжые, тэрэнэй бэлэдхэлые хараадаа абаха шухала. Коммунистнуудай политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ hайндуранай гурим эбдэhэн ушар Яруунын аймагта нёдондо үзэгдэhэн байгаа. Коммунист нүхэр Рыгзеновэй политэкономиие үйлэдбэриин социалистическэ аргаhаа эхилжэ шудалха гэхэдэнь, тэрэниие айкомдо дуудажа асараад, ши яахадаа номой тэгэндэhээнь шудалжа эхилээ хүмши гэжэ зэмэлhэн байна. Энэ тон буруу. Юундэб гэхэдэ, коммунистнууд дурагүй байгаад кружок болон семинарта ябажа hурахаш гэжэ бэшүүлхэдээ, үнн хада мэдэхэ болоhон асуудалнуудаа дахин дабтаха баатай болодог. Партийна hуралсалые эгээл иигэжэ эмхидхэхэдэ коммунистнууд теориин асуудалнуудаар hонирхохоо болижо, политическэ hуралсалдаа баадхаhан даалгабари шэнгеэр хандадаг болоно бшуу. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (пропагандистнь нүхэр Колмаков) hурагшадай ерээгүй дээрэhээ кружотойнь заняти оло дахин таhалагдаhан байгаа. Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ кружогто шудалха асуудалнуудаа коммунистнууд урдань хэды дахин үзэhэн байгаа. Гадна, пропагандистаншье материалаа ажабайдалhаа таhархайгаар тайлбаридаг байhан юм.

Ажахы болон культурые саашадань хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэ асуудалтай үзэхэ материалнуудаа нягта холбоотойгоор шудалхадаал коммунистнууд hуралсалдаа эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоно. Иимээр үнгэргэгдэдэг занятинуудта hурагшад бултадаа ерэдэг, мүн партийнабэшэ хүнүүдшье шагнахаяа ерэдэг байна.

Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо эмхидхэгдэhэн кружогто хүдөө ажахын экономикын асуудалнуудые шудалhан байна. Тус кружогойхид занятяа ехэ hонирхолтойгоор үнгэргэдэг байгаа. Тэрэ кружогой занятяар колхознигуудшье hонирходог боложо, кружогой занятида хэдэн партийнабэшэ колхознигууд ерэжэ hуралсаhан байна. Тус аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо занятинуудынь мүн лэ hайнаар үнгэргэгдэдэг байгаа.

Зүгөөр hайндуранай гурим сахиха гээшэ политическэ тэгээрэлдэ партийна хүтэлбэрилгэ hуларуулха гэhэн удхатай бэшэ юм. Партийна организацинууд хадаа партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые, «Ганса нэгэн хүндэ шүтэн hүгэдэлгэ ба тэрэнэй хойшолонтуудые усадхан зайсуулха тухай», КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые хүтэлбэрилгэ болгон пропагандые ажабайдалтай нягта холбоотойгоор ябуулха, партийна гэгээрэлые hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо зэргэтэй.

Мүнөө үедэ партийна организацинууд партийна гэгээрэлэй hуралсалые бүридүүлжэ байна. Энэ хэрэгтэ партиин зарим айкомууд урдань гаргаhан алдуунуудаа дабтана гэжэ баримтанууд харуулна. Коммунистнуудтай хөөрэлдэнгүйгөөр, тэдэнhээ hурангүйгөөр кружогуудые эмхидхэхэ тэhэн hанаашалганууд зарим партийна организацинуудта үзэгдэнэ. Иимэ алдуунуудые таргажа болохогүй. Партийна гэгээрэлэй hуралсалые зүбөөр бүридхэжэ шадабал, бүхы жэл соо тэрэ амжалтатайгаар хүдэлжэ шадаха юм. Тиимэhээ энээниие юрын техническэ хүдэлмэри гэжэ тооложо болохогүй.

Коммунистнууд элдэб аргаар hуража, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлжэ болохо юм. Урда мэтэ политhургуулинууд байгуулагдаха. Политическэ талаар багахан бэлэдхэлтэй коммунистнууд иимэ политhургуулинуудта ябажа, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ юм. Партиин ЦК-гэй ба Советскэ правительствын тоггоолнуудые, республикынгаа ба аймагайнгаа ажабайдалай шухала асуудалнуудаар нютагай партийна, советскэ органуудай абаhан шиидхэбэринүүдые шудалхын, мүн орон доторoо болон хилын саана боложо байhан hонинуудтай танилсахын тулада мүнөө үеын политика шудалха кружогуудта ябажа hурахые зарим коммунистнууд хүсэнэ. Тиимэ кружогууд эмхидхэгдэхэ.

Коммунистнуудай дура хүсэлтэй тааралдуулан КПСС-эй түүхэ, марксистско-ленинскэ философи, мүн марксистско-ленинскэ теориин зарим шухала асуудалнуудые шудалха кружогуудые болон семинарнуудые байгуулха хэрэгтэй.

Политическэ экономиин ба тодорхой экономикын асуудалнуудые шудалха гэжэ олон коммунистнууд хүсэнэ. Һуралсалай үнгэрhэн жэлдэ марксизм-ленинизмын экономическа теориие 5 мянга гаран коммунистнууд шудалаа hэн. Экономическа теориие шудалhанай ашаар Кударын, Заиграйн, Кяхтын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагуудта колхозой экономикын асуудалнуудта, продукци абалгада хүсэ багаар гаргаха асуудалнуудта коммунистнууд анхаралаа ехээр табиhан, семинарнуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байна. Тэрэнэй ашаар ажахынгаа хүтэлбэрилгэ зарим тэды hайжаруулжа шадаа.

Кударын аймагта колхозой 4 түрүүлэгшэ, хүдөө ажахын 6 мэргэжэлтэд пропагандистаар томилогдоhон байгаа. Кружогойнгоо занятинуудта бэлэдхэхэ үедөө тэдэнэр хүдөө ажахын экономикые гүнзэгыгөөр шудалhан байна. Энэнь тэдэнэй хүдэлмэридэ ехэ туhатай байгаа.

Предприяти, МТС болон колхозуудай экономикын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн экономическа конференцинүүд коммунистнуудта ехэ туhа хүргөө. Иимэ конференцинүүд ажахые зүбөөр хүтэлбэрилхэ талаар түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ hургуули болоhон байна. Курумканай, Иволгын, Кабанскын, Кяхтын, Хоринн аймагуудта иимэ конференцинүүд болоhон байна. Конференцинүүдэй hайшаан зүбшөөhэн дурадхалнуудые хэрэглэжэ, партийна организацинууд хүдэлмэрээ зарим тэды hайжаруулаа. Иимэ конференцинүүдые саашадаашье үнгэргэхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй Кабанскын айком үдэшын партийна hургуулинуудые партийна болон ажахын эдэбхитэдэй hураха аймагай болон городской хоёр жэлэй экономическа hургуули болгохо тэhэн асуудал табиhан байна. Энэ дурадхалынь дэмжэгдэжэ, политическэ экономи болоо промышленностиин болон хүдөө ажахын үйлэдбэриин үндэhэ hуури шудалха hургуулинуудые байгуулха гэжэ hайшаан дурадхагдана.

Партиин түүхые, марксистско-ленинскэ философиин үндэhэ hуурииe, марксизм-ленинизмын үндэhэ hууриие шудалха, шэнэ учебнигүүдые зохёохо хэмжээ КПСС-эй Центральна Комитет абажа байна. Партийна гэгээрэлэй hуралсалда социалистическэ промышленностиин болон хүдөө ажахын экономикые шудалха hуралсалай пособи бэлэдхэгдэжэ байна. Мүн политhургуулида hурагшадай үзэхэ hуралсалай пособи шэнээр заhагдаад хэблэн гаргагдажа байна.

Һурагшадай хүдэлмэриие хараадаа абалсан манай республика дотор партийна hуралсалай шэнэ жэл октябриин 1-hээ 15 хүрэтэр эхилхэ юм. Һарадаа хэды заняти үнгэргэхэ асуудалые hурагшад өөhэдөө шиидхэхэ. Зүгөөр hара соо кружогой 2—3 заняти, семинарай нэгэ заняти үнгэргэхэдэ боломоор гэжэ дурадхагдана. Занятинуудые иимэрхүүгээр эмхидхэхэдэ коммунистнууд бэеэ даагаад hураха, өөрынгөө культурна хэмжээ дээшэлүүлхэ сүлөө сагтай байха аргатай болохо.

Бэеэ даагаад hуралга хадаа коммунистнуудай идейно-теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ шухала аргань болодог. Манай областной партийна организациин коммунистнуудай 25 процентнь дээдэ ба дунда hургуулитай юм. Тиимэhээ партиин олон гэшүүд марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалха бэлэдхэлтэй болонхой. Һуралсалай үнгэрhэн жэлдэ 7 мянга гаран коммунистнууд бэеэ даагаад hураhан юм. Бабушкинска горком, КПСС-эй Түнхэнэй айком бэеэ даагаад hурагшадта туhаламжа болгон теоретическэ конференци, консультаци үнгэргэдэг байгаа. Зүгөөр партиин олонхи айкомууд бэеэ даагаад hурагшадта туhаламжа хүргэлгые нэгэ хэды лекци уншалгаар хизаарлаhан байха юм. Зэдын аймагта бүхы коммунистнуудай хахадынь бэеэ даагаад hурахабди гэжэ бэшүүлhэн байгаа. Шалгажа үзэхэдэнь, тэдэнэй олонхинь үзэг бэшэг мууса мэдэхэ хүнүүд байшоо. Партиин айком энэ алдуугаа hуралсалай жэлэй тэн багаар заhаhан байна. Мүнөө жэлдэ бэеэ даагаад hурагшадые hайнаар хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй.

Партийна hуралсалай амжалта хадаа пропагандистнуудhаа ехээр дулдыдадаг байна. КПСС-эй горкомуудай болон айкомуудай пропаганда ба агитациин таhагууд пропагандистнуудые шэлэн олохо ба тэдэнэй семинарнуудые үнгэргэлгэдэ онсо анхарал хандуулха зэргэтэй. Энэ зун КПСС-эй обкомой дэргэдэ политэкономиин ба тодорхой экономиин кружогууд болон семинарнуудые хүтэлбэрилхэ 200 пропагандист hарын курса дүүргээ.

Олон жэлдэ пропагандистаар хүдэлhэн, теоретическэ бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй болоhон коммунистнууд партийна организацинуудта олон. Тэдэниие бултыень пропагандистска хүдэлмэридэ хабаадуулха хэрэгтэй. Пропагандистнуудта шухала туhаламжа хүргэхын тулада сентябрьда түрүүшын семинарнуудые үнгэргэхэ хэрэгтэй. Семинарнуудай занятиин тематикые пропагандистнуудай эрилтэнүүдые хараадаа абажа зохёохо шухала. Үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл шудалхын тулада зарим семинарнуудые түрүү предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта үнгэргэбэл hайн байна.

Түрүү предприятинуудта hайн амжалта туйлаhан фермэ, МТС болон тракторна бригаданuудта пропагандистнуудай экскурси эмхидхэхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ хадаа предприяти болон колхозой экономикые гүнзэгыгөөр шудалхадань, нютагай материалые хөөрэлдөөндөө хэрэглэхэдэнь пропагандистнуудта туhалха байна.

Политическэ гэгээрэлэй городой болон аймагай байшангуудай мүн предприятинуудтахи партийна кабинедүүдэй ажал-ябуулга нилээд hайжаруулагдаха байна. Тэдэнэр хадаа марксизм-ленинизм шудалжа байhан коммунистнуудта туhаламжа хүргэдэг, партиин шиидхэбэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлдэг, түрүү дүй дүршэлые ба экономическэ эрдэмые тайлбаридаг газар болохо ёhотой.

Комсомолецуудай политическэ hуралсал эмхидхэхэ тушаа бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Партиин горкомууд болон айкомууд, партийна эхин организацинууд политическэ hуралсал зүбөөр эмхидхэдэнь комсомольско организацинуудта туhалха, hайн бэлэдхэлтэй коммунистнуудай зэргэhээ пропагандистнуудые томилхо уялгатай.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө дэлгэрhэн бүгэдэарадай тэмсэлдэ коммунистнуудай түрүү үүргэеэ бэелүүлхэдэнь эхилхээ байгаа партийна hуралсалай шэнэ жэлдэ партийна пропаганда туhалха зэргэтэй.

Агитаторай блокнодой 15-дахи номер

Һаяхан КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда болон агитациин таhагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ, 15-дахи номер хэблэгдэн гараа.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэhэн гаршагтайгаар: Н. Дорофеевэй — «Хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлгые жэшээтэ hайнаар үнгэргэе», П. Шушаков, К. Павлов гэгшэдэй — «Барилгашадай үдэр—бүгэдэарадай hайндэр мүн», В. Боровскойн — «Эб найрамдалай, социализмын дайсадай аашанууд бурyy hүрэнэ» гэhэн статьянууд толилогдоо.

«Түрүү дүй дүршэлэй трибуна» гэhэн бүлэг соонь Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой луговод П. Н. Ефимовэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай — «Гектарhаа 18—20 центнер үбhэ абалга» гэhэн Г. Петровой статья толилогдобо. Мүн «Хонидые эмхитэйгээр ороондо оруулхада олон хурьгад абтана» гэhэн Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой зоотехник Т. И. Чекинэй хөөрөөн, «Малые ямараар бэлшээжэ ехээр таргалуулхаб» гэhэн Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой малшан Б. Мункуевай хөөрөөн тус номерто толилогдонхой.

«Суэцкэ канал» гэжэ статья «Справка үгэхэ бүлэгтэнь» толилогдобо.

«Хилын саанахи наука ба техникын hонинууд» гэhэн гаршагтайгаар «Телевидени уhан дорохи хүдэлмэридэ ашаглалга», «Английска шэнэ локомотив», «Дабhа малтан абалгын алмалтата арга» гэhэн тобшо hонинууд тунхаглагдаа.

Н. Левский.

Казань. Куйбышевска ГЭС-эй ашаглалгада оруулагдахада Казань городой оршондо Волгын уhан ехэ болохо юм. Мүнөө эндэ шэнэ порт баригдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Казанска портые барилга. Табан тоннын электрическэ кранууд хабсаргагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

НАМАГ ГАЗАРАЙ НОГОО САБШАНА

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой луговод П. Н. Ефимовэй хүтэлбэрилдэг бригада Хулhата-Нуур гэжэ нютагта үбhэ сабшажа байна. Богонихон сагай хугасаа соо бригадын хажууршад 70 гаран гектар сабшаа. Сабшалангай талмайн хэды намаг шабартай байбашье hаань, гар хажууршад Е. Думнов, Ф. Ефимов, Ф. Чебунина, В. Волоиич ба бусад 0,40 гектарай орондо, 0,45 гектар сабшана.

Мүн үбhэ hүрилэгшэд, гар тармууршад тэдэнhээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

ҮБГЭН ДАРХАШУУЛАЙ БРИГАДА

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбгэн дархашуул колхозойнгоо нийтын ажалда туhалха зорилгоор тусгаар барилгын бригада бүридхэhэн юм. Тэдэнэй тоодо наhажаал колхознигууд Д-Дондок Ринчинов, Ц-Доржо Гармаев, Ойдоп Цыренов болон бусад хамта 15 хүн оролсоо. Мүнөө энэ бригада 68 наhатай барилгашан А. Гомбожаповай хүтэлбэри доро 200 гахайн байха типовой байра барижа байна.

Мүн үбгэн дархашуулай хоёрдохи бригада Бургаастай нютагта тугалай байра барижа эхилээ. Эндэ дархашуул Дарма Ринчинов, Д. Ламаев Л. Жамбалов гэгшэд жэшээтэ hайнаар ажаллана.

«ДАЙШАЛХЫ ХУУДАҺАН», «МОЛНИ» ГАРГАГДАНА

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадада саг үргэлжэ «Дайшалхы хуудаhан», «Молни» гаргагдажа байдаг. Эндэ бригадын ажал хүдэлмэри, түрүүшүүлэйнь дүй дүршэл тухай бэшэгдэнэ, социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд харуулагдана. Мүн залхуу хүнүүд, ажалай журам эбдэгшэд хурсаар шүүмжэлэгдэнэ.

«Дайшалхы хуудаhан» болон «Молни» колхозой клубые даагша нүхэр А. Болдырев ехэ уран гоё зурагтайгаар, карикатуратайгаар гаргадаг. Үбhэ хуряалгын эхилхэhээ хойшо тэрэ арба hайса гаран ханын hонинуудые гаргаа. Бригадын ажалай эмхидхэлые hайжаруулха хэрэгтэ «Дайшалхы хуудаhан» ехэ туhатай байна.

Б. Халзанов.

Шэнэ номууд

«Бурят-Монголой арадай ажахын шэнэ хүгжэлтэ» гэhэн А. Г. Туйскиин номые hаяхан Бурят-Монголой номой хэблэл ород хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба. Энэ ном соо 1951—1955 онуудта БМАССР-эй промышленность, транспорт болон хүдөө ажахын хүгжэhэн тухай, арад зоной материальна ажана байдалай улам hайжаржа байhан тухай, соёл культурын, элүүрые хамгаалгын дэбжэhэн тухай хэлэгдэнэ. Зургаадахи табанжэл соо БМАССР-эй хүгжэхэ арга боломжонууд тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн И. М. Кондратьевай «Нийтын малажал хүгжөөхын түлөө тэмсэл» гэhэн ном соонь Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин хүдэлмэриин дүршэл тухай хэлэгдэнэ.

К. М. Черемисовэй — ород хэлэнhээ абтаhан үгэнүүдэй «Орфографическа словарь» хэблэлhээ гараба. Тус словарь ород хэлэнhээ абтаhан үгэнүүдые зүбөөр бэшэхэдэ туhатай байна.

Депутат hунгагшадтаяа уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй депутат уранзохёслшо Хоца Намсараевич Намсараев Түнхэнэй аймаг hаяшаг ошожо, hунгагшадтаяа уулзаба. Уулзалганууд, суглаанууд «Путь Ленина», «Красный пахарь», «Путь коммунизма», Калининай, Молотовой нэрэмжэтэ, мүн бусад колхозуудта, аймагай центртэ болоhон байна.

Депутат Хоца Намсараевич Намсараев СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин дүнгүүд тухайда, мүн Коммунистическэ партиие, Советскэ гүрэниие байгуулагша, бүхэдэлхэйн пролетариадай вождь Владимир Ильич Ленинэй ажалладаг байhан кабинедтэ, ажаhууhан байрада сессиин hүүлээр орожо хараhан тухайдаа hунгагшадта дэлгэрэнгыгээр, ехэ hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

«Гүрэнэй пенси тухай» Хуулиие, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай асуудалаар бусад оронуудай парламентнүүдтэ СССР-эй Верховно Соведэй хандаhан хандалгые, ядерна зэбсэг хэрэглэхэ ябадал хориможолхо асуудалаар СССР-эй Верховно Соведэй гаргаhан хандалгые, тэрэшэлэн Верховно Соведэй V сессиин баталан абаhан бусад бүхы шиидхэбэринүүдые hунгагшад ехэтэ hайшаан дэмжэбэ.

—«Гүрэнэй пенси тухай» Хуули манай ороной экономическа хүсэ шадалай улам ехээр hалбаран хүгжэжэ байhанай тодорхой жэшээ баримта мүн,—гэжэ hунгагшад Зурбаев, Атуев, Домышев, Бараев болон бусад тэмдэглээ.

Депутадтай уулзалгын суглаанууд дээрэ колхозуудай ажахыда, культурна байгуулалтада хамаа[...] хала шухала асуудалнууд [...]hан байна. Нийтынгээ адуу[...] үбhэ-тэжээлээр бүрин ханг[...] ряа хүряалгада бэлэдхэхэ [...] ридэхи дутуу дунданuудые [...] шад элирүүлэн шүүмжэлбэ.

Депутадтай уулзахын ту[...] дотор hунгагшадай 10 гаран [...] боложо, 3 мянга шахуу hун[...] хабаадалсаа.

Һунгагшад хэдэ хэдэн зах[...] тануудтайгаар, ажаглалта[...] халнуудтайгаар депутадта[...] даhан байна.

— БМАССР-эй Верховно[...] тэ депутат болгон республ[...] Гэгээрэлэй министр нүхэр Б[...] ковые hунгаhан байгаабди. Т[...] жэлдэ мантаяа уулзаха [...] раа, Туранай долоон жэлэй [...] лиие дунда hургуули болгох[...] жэ, hуралсалай материальна [...] байгуулха хэрэгтэтнай заата[...] hалхабди гэжэ манда [...] юм. Теэд, тэрэ найдуулгаа [...] депутат мартажа болоо гү, [...] хүрэтэр энээн тушаа анир [...] гүй. Һуралсалшье эхилхэ о[...] нигээд яаха гээшэбибди? [...] лиимнай гэртэ заhабари хэ[...] Энээн тухайда манай депута[...] Баранниковта hануулжа ү[...] гээд hунгагшад Ангаев, Ф[...] мэдүүлбэ.

Депутадтаяа уулзалгын [...] нууд эмхитэй hайнаар үнгэр[...] үргэн нийтэ колхознигуудай [...] ханизаторнуудай ажалай бо[...] литическэ эдэбхи хэшээлые у[...] гэдхэхэ хэрэгтэ туhалhан ба[...]

Ц. Жа[...]

Һурагшад тэжээл бэлдэлгэдэ туhална

Сагбан дабаанай саада хажуугаархи Хуурлиг гэжэ нютагта Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой хэдэ мянган толгой мал үбэлжэдэг.

Хура бороотой байхадань хүйhэндэ хүрэмэ үндэр ба үдхэн гэтшын ногоон тэндэ ургадаг. Гэбэшье, зарим жэлнүүдтэ hүрхэйшье hайн бэшэ, хирмэгшэг ургаса гарадаг. Энэ жэл эгээл тиимэ: урда урда жэлнүүдтэ зуун центнер хүрэтэр hайхан ургаса гарадаг буусануудhаа мүнөө арай тэжэ дүшэ—табин центнер үбhэн абтана.

Тиигэбэшье нарата үдэрэй үнгэрхэ бүри ута, үндэр hүринүүд Хуурлиг нютагта олошоржол байна. Колхозой гэшүүд: үбгэд, хүгшэд, залуушуул, hургуулиин шабинар нийтынгээ адуу малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхын түлөө барандаа шармайн оролдоно. Үбhэ хуряалгын бригаданууд эб эмхитэйгээр хүдэлнэ.

Комсомолец Бадмацырен Будаевай бригадаархинай Хужартын сабшалангые хуряахаяа ерэхэдэ, hайн гэhэн буусануудынь ургаса ногоогоор ахир байшоо. Тиимэhээ тэдэнэр хартаганаа бургааhа, урдань сабшагдадаггүй намагуудые хээлэжэ оробо. Тэбэришье ногоон абтахагүй гү гэжэ hанаhаниинь, харин бухалнууд бодожо, hүри сомоонууд бии боложо эхилээ hэн. Зүүн урдахи намаг соо Санагын дунда hургуулиин 8-дахи классай hурагшад — комсомолецууд Галина Буренова Антонина Бандеева хоёр сабшана. Тэрэ хойто модон соо бригадир Бадмацырен Будаев 7-дохи классай hурагша Содном Мандаганов хоёр хүсэ мэдүүлэн хүдэлнэ: баруун тээhээ баглайн харлаhан үдхэн хара үүлэн тээшэ харасагаан, сомоогоо бороодо сохоулхагүй гэжэ тэбдэнэ. Эгэшэ дүүнэр—Ринчинханда, Василий Будаевтан, жара тухай наhатай Буда Мандаганов морин тармуураар суглуулhан үбhэ борооhоо уриц бухаллахые оролдоно.

Будаев Бадмацыренэй бригада юрэнхыдөө hургуулиин hурагшадhаа бүридэнхэй. Гэбэшье, hайнаар ажаллана. Эндэ тэндэ ой модон соогуур бухалшалжа, 6—7 гектар шэнэ газар сабшаа. Бригадын гэшүү[...] бүүдhээ эхилээд үбгэд хүрэт[...] рэйнгөө нормо үлүүлэн ду[...] Сабшалангай муушье hаа, [...] 500-гаад центнер үбhэн бэлдэ[...]

Хуурлигай голые уру[...] Улаан шулуун гэжэ нютагта [...] hурагшадhаа бүридэhэн үбhэ[...] бригада ажаллана. Үүрэй т[...] зуун тээhээ hаял мандажа ба[...] Улаан шулуунай бригада үгл[...] гөө ажалда гараhан байдаг. С[...] Доржи Охинов хэдэн hураг[...] дахуулжа, эршэмтэйгээр хү[...] рилнэ. Тэрэнэй хойноhоо hубар[...] hурагшад Долгор Хадаева, [...] сандр Унтанов, Цырен Охино[...] тохо Цыренова бургааhан со[...] хиие ухашална.

Ажалдаа гараhаар нилээд [...] болоhон хойнонь үдхэн сага[...] нан дэгдэжэ, наранhье ш[...] шаражa захалба. Һурагшад [...] hан газараа харасагаан мүр[...] ранад. Ойро hаянай сабша[...] гектар хахад шахуу бурга[...] оёор ухашалагдаа. Бригады[...] шүүд сайлажа ерэhээр, урда[...] нүүдтэ сабшагдажа хаташаh[...] hөө тарманад.—Эртэ зундаа [...] ной түлэг ургаха үедэ хура [...] ороогүй аад, харин мүнөө б[...] хэрэггүй сагта огторгой оёор[...] лошоо юм гү, үбhэ хуряалгад[...] ушарuулна, сабшаhан ногоо[...] нагүй,—гэлдэнэ. Хэды hайна[...] руулагдаhан hүринүүдшье на[...] гутахаяа hанана.

Бороотой урилдан наранай [...] игаахые hамбаашалжа, үбhэ[...] hээ тармана, hүрилнэ. [...] Улаан шулуунай үбhэшэд [...] гектар шахуу бургааhанай [...] ухашалжа, 100 центнерhээ хо[...] үбhэ хуряагаад, мүнөө буса[...] сабшажа эхилээ. Улаан шу[...] үбhэшэд сабшалгаяа дүүргэ[...] тэлжэ, мянга хахад шахуу [...] тай болоо.

Юрэнхыдөө «Коммунизм» [...] зой нийтын малда бардам [...] тэжээл бэлдэхэ зорилго бэе[...] сэхын тула Санагын дунда h[...] линн 100-гаад гаран hурагша[...] хитэй габшагайгаар хүдэлм[...] байнад.

Б. Шойд[...]

Городой ажалшад үбhэ хуряалга дээрэ

Малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ, мүн таряа хуряалгадань туhалхаяа Хоринн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо Улан-Удэ городhоо 18 хүдэлмэрилэгшэд ерээд ажаллажа байна. Ерэhэн үдэрhөө хойшо нүхэр О. Степанова, М. Хамаганова, М. Рубновский болон бусад ажалай дүршэлгүй байбашье, хүдэлмэридөө hайнаар хандажа, амжалтануудые туйлана. Эдэ нүхэдтэ колхознигууд ехэ туhаламжа үзүүлнэ. 56 наhатай Дарима Дожитова гар хажуураар үбhэ сабшахые заажа үгөө.

Үбhэ хуряалга дээрэ колхознигуудшье мүн лэ hайнаар ажаллана. Нүхэд Ц. Цынгуев, Н. Гылыков гэгшэд үбhэ hүрилхэ үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо у[...] дүүргэнэ.

Бригадада показателиин эмхидхэгдэнхэй, газетэ, журн[...] асаргададаг, радиоприёмник [...] дэлнэ. Гэбэшье, бригадын х[...] ридэ дутуу дунданууд үшөө [...] Түрүүшын үдэрнүүдтэ хажу[...] тармуур дутамаг байгаа. К[...] правлени хүдэлмэришэдые [...] хоолоор мууса хангана. [...] наймаа эмхидхэгдээгүй. К[...] түрүүлэгшэ Баянов, тэрэнэй [...] шо, партийна организациин [...] тарь Дамбаев бригадануда[...] жа, ажал хүдэлмэринь [...] үзэнэгүй. Мүн колхозой зоо[...] Непряхин бэлдэгдэжэ бай[...] жээлэй шанарые шалганагүй.

С. Гор[...]

Хонишодой ажал тухай

Хүндэтэ Бутыд Гомбоевна!

...ондые хүргэжэ, энэ ...ээг Танда барюулнаб. ...сээhэн бэшэгыетнай ...ландаа ехэ баяртайб. ...онидой тоо олошо-...ла, үүлтэрыень hай-...руулха, ашаг шэмыень ...элүүлхэ талаар бидэ, ...шодой зорилго нэгэ ...э. Би эрье хонидой ...рада ажалланаб. Хүг-... басаган хоёртойгоо ...та 909 толгой хони ха-...лдагбди. Манай ха-... байhан хонид зун-... хүхэ ногоондо бэл-...дэжэ, түргөөр тар-...аг. Тиигэжэ бидэнэр ...үдээ hайнаар тар-...лаад, гүрэндэ ту-...агбди.

...анай Зэдын аймагай ... байдалда хонидые ... мянгаадаарнь үсхэ-...лхэ тон ехэ арга бо-...о бии. Газар дайда ..., үбhэ ногоон, уhан ... Тиимэhээ хони үсхэ-...лгэ манай колхозой ...ын нэгэ шухала hал-... болонхой. Колхо-...най хониной-товарна ...эдэ 15—16 мянган ...ой хонид тоологдоно. ...оздомнай минии ота-... адли хори-гушан ...а бии. Иимэ олон ма-... үбhэ тэжээлээр гүй-... хангаха гээшэ манай ...даб дээрэ үшөөл ...хэгдээгүй асуудал ...ар. Илангаяа эрье ...ой отарада үбэлэй ... имаршье тэжээл үг-...үй, тэдэнээ имагтал адуулжа ондо оруулдаг байнабди. Тиихэдээ хонидые гарзагүйгөөр, хүшэ шадал hайнтайгаар харууhалхын тулада ехэ оролдолго хэшээл гаргагдадаг гээшэ.

Урдашье жэлнүүдтэ, мүн энэшье жэлдэ дааhан хонидоо гарза хоролтогүйгөөр, яhала hайнаар харууhалнабди. Энэ жэлдэ хүйтэн зүдэрүү, ута хабар болобошье hаань, хонид-най хоролтогүйгөөр ондо оруулагдаа hэн. Тэнхээ тамир hайнтайгаар ондо ороhон хонидhоо яhала ехэ нооhо хайшалаабди. Хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограмм нооhон абтаа. Зүгөөр, хонидоймнай үүлтэр хүсэд hайжаруулагдажа шадагдаагүй, ехэнхидээ шэрүүн, шэрүүбтэр нооhотой юм. Тэрэ мүртөө отарадаа жэжэ хони олонтойбди.

Хонидоо хайшан гэжэ харууhалдаг тухайгаа хэдэн үгөөр Танда дуулгаха хүсэлэнтэйб. Зунай ааяма халуунда, үбэлэй ханхинама хүйтэндэ хонидоо газаагаа заашье хаангүй, шадаал hаа удаан саг соо бэлшээхые, саг соонь уhалхые оролдодогбди. Зунай үедэ хонидые hалхи hүрюулэн, гол горхоной эрье зубшуулан, шиигтэй ногоондо адуулхада hайн байна гэжэ өөрынгөө хүдэлмэриин дүршэл дээрэhээ ойлгооб. Тиихэдэ бэлшээрээ ходо hэлгүүлэн, хонидоо адуулдагбди. Гадна, зундаа хонидые нэгэ газарта байралуулангүй, хашааень ходо урилуулжа байхада таарамжатай байдаг. Юуб гэхэдэ, хонид шэбхэ шэнхэг дээрээ хэбтэжэ, үhэ нооhоёо муухай болгохогүй, мүн hайхан агаарта амарха болоно бшуу.

Намартаа хонид хүйтэншэг газарта байлгагдаха зэргэтэй. Тиихэдэ үбэлдөө халтад гэhэн юумэнhээ хүйтэ абасагүй, базаг шэрхи байдаг.

Үбэлжөөндөө ороходоо хонидоо дулаан байрадань удаан байлгадаггүйбди. Үдэшэндөө оройхон болотор хашаандаа байлгаад, хотондоо хаадагбди. Үүр сайхалаар хонид газаашаа гаргагдана. Дулаан байраhаа гэнтэ газаа гарахадаа хонид хүйтэ абажа магад. Үүдыень сэлеэд, дадхаан, hарабшатай хашаан соо гаргагдадаг. Дулаан үдэрнүүдтэ хонид бүри эртэ бэлшээридэ гарадаг байна. Үбэл бэлшээриингээ hайнние шэлэжэ, малаа харюулнабди.

Хабар болохолоор ондоо бэлшээридэ нүүдэгбди. Хагда hайнтай, уhатай бэлшээридэ хонид хабартаашье хүшээ ехээр табинагүй. Ургын гаража захалхалаар тэрэниие хайшан гээл hаа, хонидтоо ехээр эдюулжэ үрдихые оролдодогбди. Тиихэдээ хонидоо тогтоонгүй дуран соонь табидаг гээшэб. Ургы эдиhэн хонид хатайртадаггүй.

Мүнөө үбhэ, таряа хурялгын тон харюусалгатай үеын болоод байхада манай бүлэ хоёр отара дээрэ ажалланабди. Басагамнай гүрэндэ тушаагдаха хонидые отаранууд дээрэhээ илгажа абаад, hайн бэлшээри дээрэ таргалуулхын тулада харууhалжа эхилээ.

Бэлшээн таргалуулгада табигдаhан хонид шэгнэгдэнэгүй. Энэ хадаа манай хүдэлмэриин нэгэ ехэ дутагдал болоно. Тиимэhээ хүдэлмэриингөө үрэ дүн hара бүхэндэ мэдэхэ аргагүйдэнэбди. Бэлшээриин хонид татамал хаалга хоройтой байдаг hаа ехэл hайн байгаа. Байра буусаяа урилжа нүүхэдэ иимэ хашаа ехэ амар байха hэн гэжэ hанагдана. Иимэ хэмэл хашаан манда бии болгогдоогүй байhаар.

Эрье хонидоо тушаажа, энэ жэлдэ эхэ хонидые абаха hанаатайб. Тиигэбэл, Тантайгаа барисаатай байжа, түл абалга тухайгаа бэшэлсэхэ, бэе бэедээ туhалалсаха болонобди. Саашадаа бэшэг абалсажа байял.

Хонидые үбэл хурьгалуулдаг аргыетнай ехэл hайшаанаб. Юуб гэхэдэ, үбэлэй хурьгад али али талаараа hайн байна. Гэбэшье, энэ түрүү арга манай аймагай колхозуудта муугаар хэрэглэгдэдэг юм. Хонидойнгоо тоо толгойе түргэнөөр олошоруулхын тулада энэ арга үргэнөөр хэрэглэхэ ёhотойбди.

Сахья Банзаракцаев,
Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Дээдэ-Үшөөтэй нютаг.
1956 оной августын 10.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

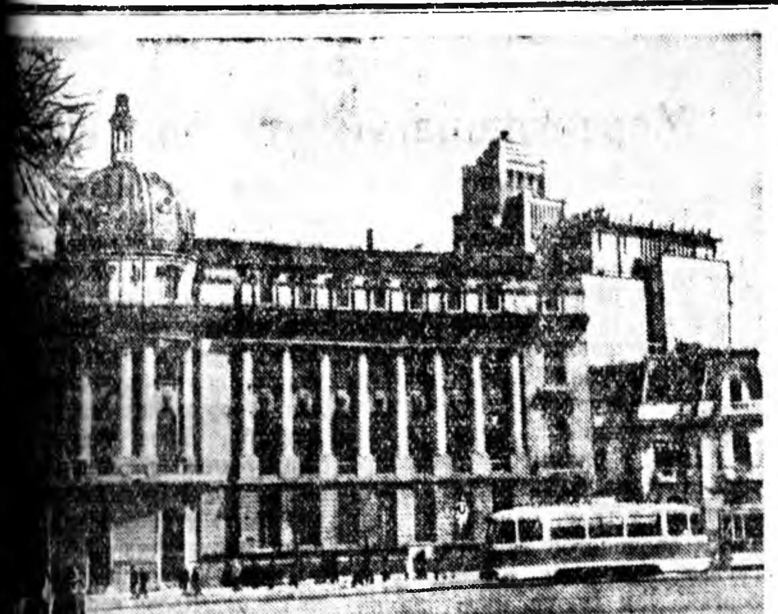
...ССР-эй Верховно Соведэй ...иум болбол СССР-эй Вер-... Соведэй Президиумэй 1944 ...густын 18-най Указай үндэ-... олон хүүгэдтэй эхэнүүдые ... медаль» гэжэ медальнуудаар ...эй Верховно Соведэй Прези-... умэнэhөө шагнаба.

...райн аймагай Карбаиновка ...ой гэрэй эзэн эхэнэр Е. С. ...нова, Улан-Удын Городской районой 2-дохи столовын хүдэлмэрилэгшэ П. И. Мазайтис, Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Т. А. Коробенкова, мүн энэ аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ф. И. Мангирова, Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр И. И. Разуваева гэгшэд 9 үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн 7 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Улан-Удэ городой Пригороднэ районой ГЭС-эй туhалбарилхы ажахын хүдэлмэрилэгшэ А. М. Кормишкина, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн М. А. Коломина, гэгшэд бии.

Долоон үхибүү түрэhэн ба хүмүүжүүлhэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 24 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой гэшүүн Д. Б. Батуева, Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр М. Г. Демченко ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар—44, «Эхын медаль» гэжэ хоёрдохи шатын медаляар 66 хүн шагнагдаhан байна.

...мынска Арадай Республика. Бухарест. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ту-...ын-экономическа институт.
ТАСС-эй фотохронико.

Прибайкальска аймагай Горячинска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Михаил Денисович Ретько гэгшын даадаг комсомольско-залуушуулай бригада загаhа бариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус бригадынхид загаhа агналгадаа гаража ябана.
А. Егоровой фото.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүд

Колхознигуудай ажалта үдэрэй дэбтэр ба hара бүриин аванс тухай

Ажалта үдэрэй дэбтэр хадаа колхозник бүхэнэй ажал харуулhан документ мүн болоно. Колхозой гэшүүн бүхэн энэ дэбтэр дээрээ олоhон ажалта үдэрөө, абаhан юумэеэ тэмдэглэхэ эрхэтэй. Теэд манай колхознигууд ажалта үдэрөө, абаhан абаляа бэшүүлдэггүй шахуу. Зарим колхознигууд энэ дэбтэрээ хуха нуга hүргөөд, ажалта үдэрөө тэмдэглүүлдэггүй, абаляа бэшүүлдэггүй юм. Бэшүүлхэдээшье ойлгогдохогүйгөөр, карандашаар тэмдэглүүлхэдэнь эдэнь колхозой бухгалтеридэ хүндэ болодог.

Үнэндөө энэ дэбтэр ямар байха ёhотойб гэхэдэ, колхозник бүхэн ажалта үдэрөө ходо тэмдэглүүлхэ, абаhан абаляа бэшүүлхэ, энээнээ hайнаар абажа ябаха ёhотой юм.

Манай колхоз энэ жэлhээ эхилжэ hара бүридэ ороhон мүнгэн олзоhоо колхознигуудта аванс үгэдэг болохонь. Энэ хадаа ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай байха юм. hара бүри аванс үгэдэг болоходо бухгалтериин саарhан нилээд хорохо, тиимэhээ бухгалтериин хүдэлмэри хүнгэржэ, үлүү гараhан учётчигууд, счетоводууд ажал дээрэ бэеэрээ гаража хүдэлдэг болохо байна. Энэ талаар колхозой правлени ехэ хүдэлмэри ябуулаа, ажалай нормо шэнээр хаража үзөө. Үлүү ехээр ажалта үдэр гаргашалагдадаг нормые бага болгоо, дан бага нормые ехэ болгоо, албан захиргаанай аппарадые хорообо, зарим жэжэ ажалтай бригада, звенонуудые нэгэдхэhэн байна. Эдэ бүгэдэ ехэ hайшаалтай гээшэ.

Гэбэшье, дутагдалнууд үшөөл бии. hара бүри аванс үгэхэ хэрэг үшөөл гуримшуулагдаагүй, хоёрдохи hарынгаа hүүл багаар мүнгэнинь гар дээрээ үгтэнэ. Юуб гэхэдэ бригадирнууд, учётчигууд ажалта үдэрэй, колхознигуудай абаhан продукциин дансые бухгалтеридэ хожом болоhон хойно тушаана. Эдэ бүгэдые усадхабал, hара бүри аванс үгэхэ хэрэг тон hайн үрэ дүнгүүдые харуулха hэн.

Ц. Дымчиков.

Хэмжээ абахаар болоо

Кяхтын Алагта гурбан колхоз, нэгэ МТС бии юм. Теэд, тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри тон hулаар ябуулагдана. Клуб, библиотекэ бии нэрэтэйшье hаа, культурын ямаршье үүргэ дүүргэнэгүй. Үбhэ, таряанай хүдэлмэриин мүнөө түлэг дундаа ябажа байхада, эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай дунда харагдадаггүй. гэрэйнгээ дүрбэн булан хараад лэ hуудаг заншалтай. Фермэ, гүүртэ дээрэ ерэжэ, малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулнагүй. Нүүдэл библиотекэшье байхагүй. hонирхолтой лекци, элидхэл, хөөрэлдөөн эмхидхэгдэнэгүй.

Библиотекэ, клубууд соонь ороходо, партиин XX съездын шиидхэбэринүүдые пропагандалhан юумэн хомор. Тэндэнь кино, хатар нааданhаа ондоо юумэ болодоггүй.

Аймагай культурын таhагые даагша нүхэр Мальцев эдэ бүхы дутагдалнууд тухайда мэдэжэ байгаад, зохихо хэмжээ абангүй, hанаа амар hуужа байхань гайхалтай.

Д. Петров.

Унажа байhан хүүргэ

Бичура Улан-Удэ хоёрой хоорондохи харгыгаар ябахада Билютын саана нэгэ модон хүүргэ бии юм. Энэ хүүргэ эбдэржэ унахаар болошонхой. Теэд, тэрээн дээгүүр үдэр hүнигүй машинанууд гаража байдаг. Тэндэ ябахадаа аюул бү болоhой даа гэжэ жэхыхээр байдаг.

Бичурын аймагай аймгүйсэдкомой харгы замай таhагайхид энээние hайн мэдэжэ байбашье, юундэ зохихо хэмжээ абанагүйб?

А. Дашиев.

Андрей МАНГАТХАНОВ

Шүлэгүүдэй номhоо

hайн даа, арад зомни

hайн даа, арад зомни —
hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!
Альган дээрэш тэршэлжэ,
Арбан наймаяа хүрөөб.
Иигээд лэ зоригоо эршэлжэ,
Илаха, ажаллахые хүсөөб.
hайн даа, арад зомни—

hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!
Сэлмэг номин агаарташ
Сээжэ дүүрэн амилнаб.
Сэсэрлиг ногоон газарташ
Сэнгэн хүхин амарнаб.
hайн даа, арад зомни —
hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!

Эрдэм заяаhан hургуулидаш
«Эхэ орон» гээд үзэглөөб.
Эгээл энэл урмандаш
Энхэрэн дурлааб зүрхэнhөө
hайн даа, арад зомни —
hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!

Ажалайш хонходо, атомайш гэрэлдэ
Айдар зүрхэнhөө дурлаалби.
Артель нютагайш амтан эдеэндэ
Адар хүсэтэйгөөр ургаалби.
hайн даа, арад зомни —
hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!
Бэрхые гаталха, бүтүүе тааха
Баатар, сэсэн партидаа абааш.
Большевигүүдэй нангин түүхэ
Багаhаам эхилээд хэлэдэг байгааш

hайн даа, арад зомни —
hуларшагүй мүнхэ зүрхэмни!
Альган дээрэш тэршэлжэ,
Арбан наймаяа хүрөөб.
Иигээд лэ зоригоо эршэлжэ,
Илаха, ажаллахы хүсөөб.

Ш. БАДЛУЕВ

Хонишон болооб

Арбан жэлэй hургууляа
Алтан медальтай дүүргэбэб.
Абадаал хонишон болохоёо
Хаба, хүсэлөө шангалбаб.
Хүршэ сабхишан ерэнхэй
... hамда айладба:
—... хүсэд эрдэмтэй
Залуу инженер болохолши.
Энэл жэлдээ эршэмтэй
Институдта сэхэ оролши.
Хонидые мүнөө харууhалха
Хаhа наhаншни бэшэ лэ...
Олон дахин шэбшээтэй
Онсогой харюу хэлэбэб:
—Хонишон инженер хоёрой
Хоорондонь илгаа байхагүй—
Эдэ орёо мэргэжэлнүүдэй
Алинданшье hурахада гайхалгүй.
Абынгаа хуhан ургада
Алда гуйба эршэлээб.
Олон жэлэйнь дүршэлдэ
hурахаяа шиидэн шиидээб...

Ц. ЖАМБАЛОВ

ХАБАРАЙ ҮДЭШЭ

Хабарай тунгалаг үдэшые сошоожо,
Ханхинаса басагад холоhоо дуулана,
hэбшээ hалхин еэгшөөн гоёшоожо,
hэмээхэн сүлөөхэн намдуу болоно.
Дуунайнь аялга дурыем буляан,
Доторhоо зүрхэнэйм долгиие хүдэлгөө.
Эдирхэн наhанайм хуби заяан
Энээхэн басаганда байжаш болоо...

Социализм байгуулгын замаар

...оо фашистска дарлалтаhаа ...энэй алдарта ойе—национ... байндэрые румынска, арад ...ор тэмдэглэжэ байна.

...нска коммунистическэ парти ...оёр жэлэй саада тээ Совет-...мнин хэhэн илалта түгэс ...ые ба Румынини газар дээ-...тскэ сэрэгшэдэй гаража ерэ-...тай зохид орнон байдалые ..., Румынида арадай рево-... эхин үндэhэ табиhан зэб-...сстанида арад зоноо энэ ...ооhон байна. Арадай рево-... фашистска диктатурые уна-...дхаа hэн.

... оной августын 23-най үдэр ...рынгөө хуби заяае, эхэ оро-...ерээдүйе гартаа абаха, шэ-...ал зохёохо таатай зохид ...оможо румынска арадта ...үгөө.

...шай ёhо гурим hэргээн бод-... хүсэhэн дотоодын ба гадаа-...ээдүүдэй бүхы hэдэлгые ...истнуудай партяар хүтэлбэ-...эн Румынини ажалшад үй ...жо, арадай-демократиче-...үүлалта тогтоогоод, заса-... тэмсэлдэ илажа гараа.

... дотор байн байн газарай ...ическа реформо бэелүүлэг-...архи усадхагдаа, промыш-...ть, транспорт, банк нацио-...лагдаа, бусад революцион-...үүд болоо. Румыни социализм байгуулха үргэн замда ороhон байна.

Румынска ажалшад hүүлшын арбан хоёр жэл соо ябажа гараhан замаа хуулита ёhоор омторхон эрьен харана. Тэдээндэ омгорхохо юумэн яhала олон. Тэдэнэй эхэ орон Румынска Хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэреэр ябажа гээгдэнги байдалhаа hалбаран хүгжэлтэ тээшэ тон ехэ алхам хээ. Румынидахи хуушанай, экономическа талаараа гээгдэнги, колони шахуу байдал үгы болоо. Хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци баатарлиг ажалаараа ороноо түргэнөөр хүгжэжэ байhан экономикотой, hалбаран бадаржа байhан культуратай, сүлөөтэ, бэеэ даанхай, арадай-демократическа гүрэн болгоо.

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь соо Румынска Хүдэлмэришэнэй партиин II съезд болоо. Съезд хадаа 1948 оной февраль соо коммунистическэ ба социал-демократическа партинуудай нэгэдэмэл съездын болоhон сагhаа хойшо оронойнгоо хүгжэлтын дүн гаргаад, социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй талаар румынска арадай үмэнэ шэнэ зорилгонуудые табиhан байна. 1956—1960 онуудта Румынска Арадай Республикын арадай ажахые хүгжөөхэ хоёрдохи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүдые тус съезд баталан абаhан байгаа.

Хүдэлмэришэнэй партиин хоёр съездын хоорондохи жэлнүүдэй турша соо Румыниин ажалшад социализмын экономическа үндэhэ hуури тогтоолгодоо шиидхэхы амжалтануудые туйлаа. Мүнөө социалистическэ hалбаринь промышленностиин, мүнгэнэй-банкын хэрэгэй талаар, транспортын, худалдаа наймаанай талаар шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг ба хүдөө ажахыда нилээд ехэ hуури эзэлдэг болоо.

Ороноо социалистическээр индустриализацилха зорилго румынска нэгэдэхи табанжэлэй түсэбөөр (1951—1955 онуудта) хараалагдаад, мүнөө тэрэнь амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Арадай Румыни эдэ жэлнүүдэй турша соо Советскэ Союзай болон социалистическэ бусад оронуудай ахадуугэй туhаламжада түшэглэн, индустриальна хүгжэлтэдөө туйлай ехэ алхам хээ. 1955 ондо Румыниин промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дайнай урда тээхи хэмжээнhээ 2,9 дахин ехэ болоhон байна. Илангаяа хүндэ индустри, тэрэнэй гол шухала hалбари—машина бүтээлгэ тон түргэнөөр хүгжөө. Румынска заводууд нэгэдэхи табанжэлэйнгээ турша соо олон зуун шэнэ түхэлэй машинанууд болон аппарадуудые бүтээн гаргаа. Румынида hүүлэй жэлнүүдэй туршада баригдаhан хэдэ хэдэн предприятинууд эсэгэ оронойнгоо үйлэдбэрилэн гаргаhан түхеэрэлгээр зэбсэглэгдэнхэй. Румынска Арадай Республикада дэлгэрhэн промышленна барилгын хэмжээн тухай хэлэхэ болоо hаа иимэ байна. 1948—1955 онуудта орон соонь (нютагай удхашанартай предприятинуудые тоолонгүй) 100 гаран шэнэ фабрика, заводууд болон бусад шухала предприятинууд баригдаhан байха юм. Энэ үе соо 200 предприятинууд шэнэдхэн баригдаа, үргэдхэгдөө.

Орон доторнь урдань байгаагүй нефтяной, горнорудна ба энергетическэ түхеэрэлгэ, тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые, ашаанай автомобильнуудые болон бусадые үйлэдбэрилхэ промышленностиин шэнэ hалбари Румынида байгуулагдаа.

Мүн нефтяной промышленность айхабтар түргэнөөр хүгжөө. 1955 ондо румынска нефть-олзоборилгонуудта 10 миллион 575 мянган тонно нефть малтан абтаhан байна. Энэнь Румынида буржуазно-помещигүүдэй байгуулалтын үедэ жэл соо нефть тон ехээр малтан абадаг хэмжээнhээ 2 миллион шахуу тонноор ехэ болоно. Гэхэтэй хамта, урданайхиhаа үшөө юугээрээ ондоо болоноб гэхэдэ, румынска бүхы нефть мүнөө орон доторoo болбосоруулан үйлэдбэрилэгдэнэ.

Химическэ промышленность, үнгэтэ ба хара металлурги, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгэ болон хүндэ индустриин бусад hалбаринууд нэгэдэхи табанжэлэй турша соо түргэнөөр ургаа.

Румыниин энергетическэ база нилээд үргэдхэгдөө. Румынска арад оронoo электрификацилха арбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, нэгэдэхи табанжэл соотоо 20 шэнэ тепловой ба гидроэлектрическэ станцинуудые барижа, ашаглалгада оруулhан байна. Орон соохи электростанцинуудай ниитэ хүсэниинь хоёр дахин ехэ болоо.

Хүндэ промышленностиин хүсэтэ ургалта хадаа орон соогоо арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин продукцинуудые үйлэдбэрилгэ нилээд ехэдхэхэ арга олгоо.

Социалистическэ промышленностиин хүгжөөлгэдэ туйлагдаhан гайхамшагта амжалтануудай ашаар аграрна орон байhан Румыни мүнөө индустриально-аграрна орон болгогдон шэнэдхэн хубилгагдаа. Мүнөө Румынска Арадай Республикын валовой продукциин ба национальна олзын хахадhаа ехэнхиие социалистическэ промышленность үгэнэ. Үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргажа байhан хүндэ промышленностиин удельнэ хэмжээн Румыниин промышленна үйлэдбэриин ниитэ хэмжээнэй 60 гаран процентнь болоно. Оронойнгоо урдын экономическа ба техническэ гээгдэлтэй холбоотой бэрхэшээлнүүдые румынска арад дабаха зуураа, оронойнгоо бүхы хүдөө ажахые саашань хүгжөөхын тула хүсэ ехэтэ индустриальна база байгуулаа.

Хоёрдохи табанжэл соо румынска промышленностиин үмэнэ тон ехэ шэнэ зорилгонууд табигданхай. Румынска Арадай Республика эсэгэ оронойнгоо промышленностиин амжалтада, байгаалиингаа баян ресурсда, ажалшадайнгаа зохёон байгуулхы барагдашагүй ехэ хүсэ шадалда, социалистическэ бусад оронуудай хани ёhоной туhаламжада түшэглэн, энэ табанжэл соогоо индустриализацилгын замаар ехэхэн шэнэ алхам хэхэ байна. Румынска промышленностиин валовой продукци хоёрдохи табанжэлэй турша соо 60—65 процент, тэрэ тоодо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга—70—75 процент, мүн үргэн хэрэгсэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргалга—50—55 процент ехэ болохо.

Хүндэ индустриин зарим hалбаринууд, тусхайлбал нефтяной ба химическэ промышленность, хара ба үнгэтэ металлурги үлэмжэ ехээр хүгжэхэ байна. Юуб гэхэдэ, эдэ hалбаринуудта хэрэгтэй болодог зүйлнүүд орон доторнь элбэг юм. Мүн энергетикэ, нүүрhэнэй промышленность, машина бүтээлгэ болон хүндэ индустриин бусад hалбаринууд түргэнөөр хүгжэхэ байна.

Хүндэ промышленностиин хүсэ ехэтэйгээр ургаhанай ашаар гутал, хубсаhа ба арадай хэрэглэлэй бусад товарнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга ехээр хүгжөөгдэхөөр хараалагдаа.

Румынска тосхонуудай ажалшад хуушанай буржуазно-помещигүүдэй байгуулалтаhаа үлэhэн хүдөө ажахын ехэ гээгдэлые усадхаха хэрэгтэ нилээд амжалта туйлаа. Нэгэдэхи табанжэлэй даалгабаринууд таряа үйлэдбэрилгын талаар үлүүлэн дүүргэгдэhэн, малай тоо толгойе олошоруулгын талаар—ехэнхидээ дүүргэгдэhэн байна. Буржуазно-помещигүүдэй байhан үедэ хүдөө ажахын эгээн ехэ продукци абтаhан жэл гэжэ тоологдодог байhан 1938 оной хэмжээн хүдөө ажахын продукци абалгаар мүнөө нилээд үлүүлэгдээ.

Румыниин хүдөө ажахыда социалистическэ hалбари улам бүри ехэ удхашанартай болоно.

Румынска Хүдэлмэришэнэй партиин заахан хамтын ажалай замда олон зуу мянган ажалша таряашадай ажахынууд хэлбэришэгүйгөөр оронхой. 1956 оной июниин hүүл багта орон доторнь 9.436 хамтын ажахы ба хүдөө ажахын нэгэдэл тоологдожо байба. Румынска Арадай Республикын ажалша таряашадай бүхы ажахынуудай 21 гаран процентнь социалистическэ ба социалистическэ шахуу хүдөө ажахын үйлэдбэриин эдэ нэгэдэлнүүдтэ ороно. Арадай-демократическа гүрэн үйлэдбэриин залуу кооперативуудта

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Суэцкэ канал тухай Лондондо болоһон конференци

ЛОНДОН, августын 20. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Августын 20-до тус конференциин заседани дээрэ Индиин түлөөлэгшэ үгэ хэлэбэ. Энэ конференциин шухала зорилгонь юуб гэхэдэ, Суэцкэ канал тухай асуудалые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставтай зохилдуулан, амгалан ёһоор шиидхэхэ арга олохо зэргэтэй гээшэ.

Индиин делегациин зүгһөө Кришна Менон эбэй ёһоор хэлсээ хэхэ үндэһэ болгон тусхай дурадхал оруулба. 1888 оной Константинопольско конвенциие мүнөө үеын эрилтэтэй тааралдуулан хубилгаха ёһотой гэжэ тэрээн доторнь хараалагдана.

Энэ дурадхал оруулха зуураа, индийскэ делегаци зүбшэн хэлсэлгын үедэ бусадай һанамжые хараадаа абажа, зарим тэды хубилгаха байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Зүгөөр Суэцкэ канал Египедэй мэдэлэй юм, энэ каналай компани национализацилагданхай гэжэ арсашагүйгөөр тоолохо ёһотой гэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр США-гэй делегациин толгойлогшо Д. Даллес үгэ хэлэбэ. Мүнөө үедэ бүхы делегацинууд өөһэд өөһэдынгөө һанамжануудые хэлээд байна, теэд саашань юу хэхэ хэрэгтэй гээшэб гэжэ тэрэ эхилбэ. Египедэй уялгата ёһоор дүүргэхэ ямаршье шиидхэбэри энэ конференци гаргажа шадахагүй байна,эндэ байгшадай олонхиинь баримталдаг һанамжа бусадта баадхагдаха ёһогүй гэжэ һануулха зуураа, делегадуудай хаража үзэхын тула Даллес тусхай дурадхал оруулба. Уласхоорондын ямар нэгэн орган Суэцкэ каналые зонхилжо байха ёһотой гэжэ тэрээн доторнь хараалагдана.

Египедэй эрхэ мэдэлые хүндэлхэ ёһотой гэһэн пункт американска проект дотор яһала бии. Тиигэбэшье дурадхал дээрэһээнь харахада, Суэцкэ каналые Египедэй мэдэлһээ гаргажа абаха гэһэн удхатай байха юм. Хари гүрэнүүдэй ба Египедэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн тусхай правлени каналые зонхилхо ёһотой гэжэ гурбадахи пункт дотор хэлэгдэнэ. Али болохо арсалдаануудые гуримшуулхын тула арбитражна комисси байгуулха ёһотой гэжэ дурадхагдана. США-гэй делегациин һанахада, тэдэнэй оруулһан дурадхалнууд Египедэй үзэмжэдэ табигдаха ёһотой, хэрбээ тэрэнэй зүбшөөгөө һаань, нэгэ талаһаа Египедэй, нүгөө талаһаа США-гэй дурадхалые зүбшөөһэн гүрэнүүдэй хоорондо договор зохёохо ёһотой болоно гэжэ Даллес мэдүүлбэ.

Тэрэнэй һүүлээр эндэ оруулагдаһан проектнүүдые конференцидэ хабаадагшадай шэнжэлэн үзэхынь тула үглөөдэр болотор забһарлалга хэхэ тэһэн дурадхал Пакистанай түлөөлэгшэ оруулба. Энэ дурадхалынь баталагдаа.

Суэцкэ каналай национализацилагдаһые Чилиин олониитэ һайшаан дэмжэнэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 21. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха чилийскэ национальна комитедэй мэдүүлгые «Эль Сигло» газетэ толилбо. Суэцкэ каналай национализацилагдаһые тэрэ мүдүүлгэ доторнь һайшааһан байна.

Хэрбээ Египедэй дотоодын хэрэгүүдтэ баруунай оронуудай зэбсэгтэ хүсөөрөө оролсохо болоо һаань, арадууд хамтынгаа хүсөөр болюулжа шадаха юм гэжэ тус комитет заана.

65 мянган хүниие нэгэдүүлдэг горнягуудай национальна федераци Египедһээ Чилидэ байдаг посолдо тусхай бэшэг эльгээбэ. Суэцкэ каналай национализацилагдаһые тэрэ бэшэг доторнь мүн лэ һайшааһан байна. «Үнэн зүб ёһоной энэ патриотическэ шиидхэбэриие горнягуудай национальна федераци бүримүһэн дэмжэнэ. Энэ хадаа бүхы колониальна, дулдыданги арадуудта бодото жэшээ боложо үгэхэ ёһотой... Танай правительствын абаһан энэ түүхэтэ шиидхэбэриие буруутуулхые эрмэлзэжэ байһан империалистическэ гүрэнүүдэй хорото аашануудые бидэнэр эрид шууд буруушаанабди» гэжэ тэндэ хэлэгдэнэ.

Энэ федераци Англиин, Франциин посолнуудта мүн лэ бэшэгүүдые эльтээбэ. Египедэй урдаһаа сэрэгэй заналта хэхэ ябадал тэрээн доторнь буруушаагдана.

Лондондо К. Меноной хэһэн пресс-конференци

ЛОНДОН, августын 21. (ТАСС). Суэцкэ канал тухай асуудалаар лондонско конференци дээрэ индийскэ делегациие толгойлжо ерэһэн К. Менон мүнөөдэр пресс-конференци дээрэ мэдүүлгэ хэбэ. Индийскэ делегациин һанахада, үсэгэлдэр Даллесай оруулһан дурадхал Египетскэ правительстваар ябашье зүбшөөгдэмөөр бэшэ байна. Даллесай хараалһан түсэб бодото баримтануудһаа таһаранхай гэжэ тэрэ хэлэбэ. Египедэй правительство Суэцкэ каналай компаниие национализацилаа ха юм, харин тиихэдэнь Даллесай дурадхаһан түсэбэй ёһоор, дүүрэхэеэ дүүрэһэн юумые интернациональна болгохо гэжэ дурадхагдана. Ямаршье уласхоорондын хэлсээнэй баталагдаа һаа, Египедэй правительство өөһэдынгөө национальна бэеэ даанхай байдалһаа арсахагүй ха юм гэжэ К. Менон мэдүүлбэ.

СССР Сири хоёрой хоорондо культурна харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табигдаба

ДАМАСК, августын 21. (ТАСС). СССР-эй Культурын министрын нэгэдэхи орлогшо С. В. Кафтановай, Сириин гэгээрэлэй министр д-р Адель Вахаб Хомадай хоорондо болоһон хэлсээнэй һүүлээр СССР Сирийскэ Республика хоёрой хоорондо культурна харилсаа тогтоохо тухай хэлсээндэ үсэгэлдэр гар табигдаба.

Тэрэ хэлсээнэй ёһоор литературын, искусствын, наукын, дээдэ һуралсалай болон бусад һалбаринуудай талаар али алинайнгаа туйлаһан дүй дүршэлые үргэнөөр андалдан абалсаха гэжэ тодорхойлогдобо.

Энэ хэлсээндэ гар табилгын үедэ Сириин гадаадын хэрэгүүдэй министр Салах Битар, СССР-һээ Сиридэ байдаг посол С. С. Немчина болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд байлсаба.

Хэлсээндэ гар табигдаһанай һүүлээр С. В. Кафтанов, Адель Вахаб Хомад богонихон үгэ хэлэбэ.

Йеменэй правительство КНР-ые мэдэрбэ

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Франс Пресс агентствын корреспондентын Санһаа (Йеменэй столица) мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай Арадай Республикые Йеменэй тусхайта ёһоор мэдэрһэн тухай мүнөөдэр тэндэ соносхогдобо.

Финляндиин хүн зоной тоо

ХЕЛЬСИНКИ, августын 21. (ТАСС). Главна статистическэ бюрогой мэдээгээр энэ жэлэй эхиндэ болоһон бүридхэлэй ёһоор, Финляндиин хүн зоной тоо 4.288.521 хүн болобо. Тэдээн сооһоо городуудта ба һуурин газарнуудта 1.504.100 хүн гэхэ гү, али оронойнь бүхы хүн зоной гурбанай нэгэ хубиһаа үлүүнь ажаһууна.

Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, Финляндиин хүн зоной тоо 40 мянга шахуу хүнөөр нэмэбэ. Энэнь нэгэ процент шахуу болоно.

Японой олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд Окинава худар табигдабагүй

ПЕКИН, августын 21. (ТАСС). Америкын Холбоото Штадууд Японой Окинава аралые өөһэдынгөө сэрэгэй база болгоһоор үнинэй. Энэ аралай хүн зон американска сэрэгүүдэй эзэмдэлгэдэ эрид эсэргүүсэдэг болонхой.

Токийска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Окинавын асуудалые гуримшуулхын түлөө бии болгогдоһон национальна Соведэй гүйсэдком Окинава арал дээрэхи байдалтай танилсахын тула Японой олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд тэрээ руу ябажа ерэхэ зүбшөөл үгэхыень Дальна Востоттохи американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованида хандаба. Японой түлөөлэгшэдые Окинава худар табиха аргагүй байнабди гэжэ американска командовани үсэгэлдэр харюусаба.

Арадай демократическа Корейдэ

Аян замай тэмдэглэл

Ким Ир Сенэй нэрэмжэтэ университедтэ

Энэ оной июль һарада манай Советскэ Союзһаа туристска аяншалгаар Корейн Арадай Демократическа Республика ошогшодтой хамта ябалсажа, корей арадай ажахыгаа, соёл культураяа һэргээн хүгжөөжэ байхыень хараһан байнаб. Һургуулиин багшаар хүдэлдэг туладаа арадай Корейдэ һургуулинуудай, илангаяа дээдэ һургуулинуудай ажалтай һонирхожо танилсаабди.

Японско булимтарагшадай эзэмдэлгэ доро байха үедэнь Хойто Корейдэ нэгэшье дээдэ һургуули үгы байгаа. Японско булимтарагшад корей арадай түрэлхи хэлэн дээрээ үзэг бэшэгтэ һурахые, ном судар хэблэхые, хэрэгээ хүтэлхыень огто хориһон байгаа. Хэрбээ һургуулида түрэлхи хэлэн дээрээ хэлээ һаань, японско засагаархид яла тохоодог байгаа. Япон хэлэ мэдэхэгүй хүн ажалдашье абтадаггүй байһан юм.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Хойто Корейдэ 16 дээдэ һургуули, хэдэн олон техникумүүд, дунда һургуулинууд байгуулагдаад, арадай ажахыда хэрэгтэй национальна кадрнуудые бэлэдхэн гаргана. Энэ статья соо Ким Ир Сенэй нэрэмжэтэ университедтэ хараһан үзэһэн юумэн тухай хуряангыгаар хэлэгдэхэ.

Энэ университедэй түрүүшын заняти 1946 оной октябриин 1-дэ эхилһэн юм. Тиихэдэ университедэй 9 факультедтэ 700 студент һуража захалһан байна. 1948 оной октябрь һарада арад зоной, илангаяа таряашадай оруулһан мүнгэн зөөреэр, тэдэнэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар университедэй 5 дабхар байшан, студентнүүдэй хамтын байра, багшанарай байха гэрнүүд баригдаһан байгаа. Университедэй хүл дээрээ гаража, һуралсалай һайн материальна базатай боложо, Эхэ орондоо хэрэгтэй дээдэ мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэдэг гол газар боложо байтарнь дайн эхилжэ, тэрэнэй ажабайдалда ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоо һэн. Олонхи багшанарынь, студентнэрынь һайн дураараа фронт мордоһон байгаа. Дайнай жэлнүүдтэ хэдышье бэрхэтэй байдалай ушарбашье һаа, занятияа таһалдуулаагүй һэн. Хада уулын забһараар тараһан таряашадай борсогор борохон гэрнүүд соо занятинуудынь үнгэргэгдэдэг байгаа.

Эблэрэлэй һүүлээр университедэйнгээ байшангые, студентнэрэй хамтын байрые түргэнөөр һэргээн бодхоогоод, университедэй дүрбэн естественнэ (биологическа, географическа, физико-математическа, химическэ), табан гуманитарна факультедүүд хүдэлжэ эхилһэн байна. Гуманитарна факультедүүдынь хорин отделенитэй юм. Тэрэ тоодо түүхын факультет бүтэдэниитын, Корейн, Зүүн зүгэй түүхын ба философиин отделенинүүдтэй; экономическа факультет иимэ 6 отделенитэй: политическэ экономиин, түсэблэлгын, финансова, наймаанай гадаадын наймаанай, статистикын; юридическэ факультет юридическэ отделениһээ гадна уласхоорондын харилсаанай отделенитэй, филологическа факультет журчалистикын отделенитэй. Хари хэлэнэй факультет ород, хитад, англи ба француз хэлэнэй отделенинүүдтэй юм.

Университедэй 60 гаран кафедрда 300 шахуу багшанар хүдэлнэ. Тэдэнэй 15-ниинь Советскэ Союзда аспирантура дүүргэнхэй. Тэдээн сооһоо минии таниха, намтай суттаа һураһан хоёр багша байба. Москвагай М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ университедэй философско факультедэй аспирантура дүүргэһэн Ким Ин-Дя Хван Дян Ен хоёр эндэ хүдэлжэ байба.

Суттаа һураһан нүхэдтэеэ өөрэйнь орондо ошоод уулзаха гээшэ ехэ һонирхолтойшье, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөршье байба. Философиин кафедрые даагша Хван Дян Ен университедэйнгээ һуралсалай гурим тухай тодорхойгоор хөөрэһэнэйнгөө һүүлээр, «мүн мантай суттаа һураһан Хван Бен Ин Ажалшадай партиин ЦК-гэй дэргэдэхи партийна Дээдэ һургуулиин философиин кафедрые даагаад хүдэлнэ гэжэ хэлэхэдэнь мүн ехээр баярлабаб. Тиигэжэ таниһан нүхэд бүри олон боложо, арадай Корейн эрдэм гэгээрэл, дээдэ һургуули тухай олон һонирхолтой мэдээнүүдые дуулаабди.

Университедэй ректорые һуралсалай талаар орлогшо энэ дээдэ һургуулиин хэжэ байһан научна хүдэлмэритэй манние танилсуулба. Энэ университедэй профессорско-багшанарай коллектив багшалхынгаа хажуугаар, арадай ажахыда хэрэгтэй горьтойхон научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри ябуулна. Географическа факультедэй эрдэмтэдэй болон студентнэрэй хүсөөр Япон далайн эрьеэр үнэтэ ашагта малтамалнууд олдоһон байна. Корейн хэлэ ба литература шэнжэлхэ хүдэлм... нөөр ябуулагдана. Удаан... ситедэй библиотекэ, лабор... соогуур ябажа харабабди.

Ким Ир Сенэй нэрэмж... ситет байгуулагдаһанһа... 1400 дээдэ мэргэжэлтэды... жэ гаргаа. Тэдэнэй оло... дэмтэд департаментнууда... рилэгшэд болонхой. Мүн... верситедтэ 3600 студент... байна. Студентнэр шуда... наар эрдэм шудалхынгаа... гаар, хабар, зунай сагта... тарилгада, уһалуурин... нүүдые барилгада булта... нэ. Университедэй студен... дынгөө хүсөөр Пхеньянай... на стадион барижа дүүр...

Хойто Корейдэ дээдэ һ... дэлгэрхэдэ энэ университ... хала үүргэ дүүргээ. Уни... индустриальна болон тр... факультедүүдэй база дэ... най политехническэ инсти... ондо байгуулагдаһан байн... дөө ажахын факультет... хүдөө ажахын институт, м... факультедынь үргэдэжэ... най медицинскэ институт,... ческа факультедынь —... агрономическа институт... таһарһан байна. Универси... һаржа тусгаар болоһон... гуулинууд научна хүдэл... талаар түрэл университед... нягта холбоотойгоор ажа...

Пхеньянда мүнөө 8 дээ... ли хүдэлжэ байна. Ажалш... тиин хүтэлбэри доро эрхэ... дуратай корей арад эрдэ... лээ хүгжөөхэ талаар ехэ... нуудые туйлажа байна. Эн... скэ хүнүүдые ехээр баярлу...

Н. Бильтаева—ф...
наукануудай...

□□□

Кэсоной дэргэдэхи лагериин пионернүүд советскэ туристнуудые амар... байна.
Н. Бильтаевагай...

□□□

Мартагдашагүй уулзалганууд*

Хилэ шадарай Корейн түрүүшын хото Синыйчжуһээ эхилээд, городтошье, хүдөөдэшье, ябаһан хүрэһэн газар бүхэндэмнай бидэнэрые, советскэ туристнэрые, корейцүүд ехэ халуунаар угтадаг байгаа. Арадай Комитедэй түлөөлэгшэ, демократическа залуушуулай Союзай гэшүүд, нютагтахи интуристын түлөөлэгшэ үглөөгүүр эртэшье, һүни оройшье ерээ һаамнай хамаагүй станцида ерэжэ, баглаа сэсэг баринхай манние угтадаг байба.

Түрэл оронойнгоо түүхэтэ памятнигуудые, үзэсхэлэн һайхан уула хабсатай, уһа хүюур, нуур далай, томо томо фабрика, заводуудаа манда харуулха, ажахыгаа һэргээн бодхоохо гурбан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ талаар туйлаһан амжалтануудтайгаа бидэниие танилсуулха гэжэ корейн нүхэд ехэ анхарал оролдолго, гаргаа. Алмазна хадаар аяншалха үедэмнай кино буулгаашад, фотокорреспондент маанадаар суттаа ябалсаа.

Совет орондо, тэрэнэй хүнүүдтэ корей арадай ехэ дуратай, манай орон тухай ехэ юумэ мэдэжэ, ойлгожо абаха гэжэ хүсэдэг, эрмэлзэдэг байһыень Корейгоор аяншалха үедөө бидэнэр харабабди.

Һүниин нэгэ саг багта Кэсон хотодо буугаабди. Вагонһоо буухадамнай ехэ уһатай бороо шааяжа байба. Һүни орой, хура бороотой байбашье һаань Кэсон городой арадай комитедэй түлөөлэгшэ, залуушуулай демократическа Союзай гэшүүд баглаа сэсэгүүдые баринхай маанадые угтаһан байна. Ехэ халуун уулзалгын һүүлээр, тэдэнэй шүхэр доро оролсоод, автобусдоо хүрэтэр ошоод, тэндэһээ гостиница ошоо бэлэйбди.

Үглөөдэрынь Пакен хүюурэй дэргэдэхи лагерьта амаржа байһан пионернүүдтэй уулзалга мартагдашагүй оршон байдалда үн... дэнэрые советскэ туристн... мэдэмсээрээ, эдир пионерн... ниие тойрошобо. Удаань... пионерэй галстугуудые зүү... рэн дэбхэншээн байжа,... борсогорхон альгадаа та... хүхюун солгёо дуу корей,... лэн дээрэ хүбшэ тайгын... дуулаба. Бидэ тэдэндэ... эдир техникын, эдир нату... значогуудые бэлэглэхэдэм... нэр ехэтэ хүхибэ. Иимэ... нууд мартагдахагүй.

Пакен хүюурэй хажууда... най удаа Кэсон городоо б... 38 параллелэй урда байһан... энэ город эбдэрэнгүй ша... Тиимэһээ корейн барилгын... най архитектура эндэ з... үлэнхэй. Гүрэмэл боро ч... хушагданхай гэрнүүдэйнь... дүрбэн углуугаараа өөдөө... хай. Гэрнүүдынь набтар... гонзогорхонууд. Шала до... ходо гарадаг пеэшэнгэй хо... гэрнүүдынь үбэлдөө ду... Пеэшэнэйнь хоолой гэрэй... жуу тээхэнэ согсойжо һуу... рейцүүд богоһодоо гуталаа... орхёод, гэртээ оймһоороо... заншалтай юм. Набтархан... стол тойрожо шала дээрээ... жа һуугаад эдеэлдэг.

Кэсондо шэнэ барилган... Арадай ажахын институда... тическа ба кинотеатрнуу... шангууд, байрын ол... нүүд энэ жэлдэ баригдаа.... хи түүхэтэ памятнигууд... женьшэниин плантаци,... сахиха уласхоорондын н... комиссиин байдаг газар х... Кэсонһоо һөөргөө Пхеньян... бусаабди.

Содном Б...
Кэсон хото. 1956 оной июл...

(Үргэлжэлэлынь хожом...)

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь августын 11, 15, 18-най номернуудта.

Социализм байгуулгын замаар

(Түгэсхэл)

хүдөө ажахын машинануудые үгэнэ, агротехническэ туһаламжа үзүүлнэ, мүн кредидэй, налогой ба бусадай талаар хүнгэлэлтэ хэжэ, туйлай ехээр туһална. 30 мянга гаран трактортай (15 моринэй хүсэтэй), 1500 гаран комбайнтай, 15 мянга шахуу молотилкатай ба хүдөө ажахын бусад машина зэмсэгүүдтэй гүрэнэй 220 гаран машинно-тракторна станцинууд орон доторнь бии болоо.

Иигэжэ, румынска тосхонуудта социализм бата бэхеэр байгуулагдаа. Тиимэһээ арадай Румыниин хүдөө ажахые шэнэдхэн хубилгажа, социалистическэ замаар улам түргэнөөр дабшааха гүйсэд арга боломжо бии болобо.

Газартаряалангай ба малажалай товарна продукциие нилээд дээшэлүүлхэ гэжэ хоёрдохи табанжэл тухай румынска хүдэлмэришэнэй партиин II съездын директивэнүүд соо хараалагданхай. Румыниин хүдөө ажахыда 1960 ондо тайлмайгаараашье, товарна продукцяараашье булюу диилэнди болохо ёһотой социалистическэ һалбари энээндэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Хүдэлмэришэнэй парти, Румынска Арадай Республикын правительство энэ зорилгые бэелүүлхын тула тосхонуудтахи социалистическэ һалбариие бэхижүүлгэдэ ба үйлэдбэриин кооперативуудай замда ажалша таряашадые хабаадуулгада саг үргэлжын анхарал хандуулна.

Ороной арадай ажахын хүгжэхэтэй хамта румынска ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалай хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр дээшэлнэ. 1955 ондо Румынска Арадай Республикын национальна олзо доход 1938 онойхитой сасуулхада хоёр дахин шахуу ехэ болоо. Хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай хүдэлмэриин бодото салин, таряашадай олзо доход хододоо ургана. Гэр байра барилгада, элүүрые хамгаалгада, гэгээрэлдэ ба арадай бусад социально-ажаһуудалай болон культурна хэрэгсэлнүүдтэ гүрэнэй гаргаша ехэ болоно.

Арадай Румынида бодото культурна революци болоо. Хуушанай байгуулалтаһаа үлдэһэн, арад зоной үзэг бэшэг үргэлжэдөө мэдэхэгүй ябадал гүйсэд шахуу усадхагдаа. Орон доторнь бүгэдэниитээрээ уялгата ёһоор эхин һургуулида һураха ябадал бэелүүлэгдээ. Олон мянган долоон жэлэй ба дунда һургуулинууд, олон зуун ремесленнэ училищинууд болон техническэ һургуулинууд шэнээр байгуулагдаа. Дээдэ һургуулинуудай тоо 16-һаа 42 хүрэтэр нэмэжэ, студентнүүдэй тоо хоёр дахин олон болоо. Арадай засагай үедэ арадай ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудта хүдэлхэ, олон арбаад мянган мэргэжэлтэд бэлэдхэгдээ. Культурын байшангууд, кинотеатрнууд, библиотекэнүүд, уншалгын гэрнүүд, культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд орон доторнь олон болонхой. Румынида ажаһуудаг бүхы үндэһэ яһатанай хэлэн дээрэ номууд журналнууд, газетэнүүд олон миллион тиражтайгаар хэблэгдэжэ, урдань харанхы мунхаг һуудаг заха хизаарнуудаар мүнөө тараагдадаг болонхой.

Арадай-демократическа засагай тогтоһон сагһаа хойшо румынска арад наука, искусство болон литератураяа һалбаран бадаруулха бүхы арга боломжотой болоо. Уранзохёолшод, артистнууд, уранзурааашад, композиторнууд, эрдэмтэд, интеллигенциин бүхы түлөөлэгшэд формооро национальна удхааараа социалистическэ шэнэ культурые байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана.

Хуушан буржуазно-помещигүүдэй Румыни экономическа болон политическэ талаараа баруун гүрэнүүдһээ гүйсэд дулдыданги байжа, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд гадаадын империалистнуудай дура хүсэлые үгэ дууластайгаар дүүргэдэг байгаа.

Арадай засагай үедэ Румыниин уласхоорондын байдал үндэһөөрөө хубилаа. Шэнэ Румыни үнэхөөрөө бэеэ даанхай, дулдыданги бэшэ гүрэн болоо. Румынска Арадай Республика эб найрамдалай ба арадуудай ерээдүйн ажана һайн байдалай түлөө тэмсэлдээ ниитэ зорилгоороо, агуухэ идейгээрээ нягта холбоотой сүлөөтэ социалистическэ оронуудай хани харилсаата лагерьта оролсоно. Советскэ Союзтай, Хитадай Арадай Республикатай ба социалистическэ бусад оронуудтай Румыниин бэелүүлдэг ахадүүгэй эбдэршэгүй хани барисаан, бүхы талаараа харилсан ажаллалга хадаа тэрэнэй экономическа, культурна дэбжэлтэ тээшэ түргэнөөр ба таһалгаряагүйгөөр дабшаха, тэрэнэй национальна бэеэ даанхай ба аюулгүй байдалые сахиха найдамтай түшэг тулгуури болоно. Социалистическэ бүхы гүрэнүүдтэй хамта уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын ба гүрэнүүдэй хоорондоо этигэлсэхэ ябадал тогтоохын түлөө, эб найрамдалай ба арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө тэмсэлдэ Румыни өөрынгөө туһа нэмэри оруулдаг байна.

Румынска Арадай Республикын уласхоорондын нэрэ хүндэ, тэрэнэй үүргэ дэлхэй дээрэ ургана. Советскэ Союзай, мүн эб найрамдалда дуратай бусад оронуудай дэмжэлгээр Румыни үнгэрэгшэ жэлэй декабрь соо Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида өөрынгөө хуулита һууриие эзэлһэн байна. Энэнь эб найрамдал бэхижүүлхын, уласхоорондын аюулгүй байдалые ба бүхы оронуудай хани барисаата харилсан ажаллалгые хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ Румыниин үмэнэ шэнэ арга боломжо нээжэ үгэнэ.

Марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаалаар гэрэлтүүлэгдэһэн замаар эрид шууд ябаһанай ашаар арадай-демократическа гүрэнөө бэхижүүлхын түлөө, тэрэнэй экономико болон культурые хүгжөөхын түлөө, социализмын үндэһэ һуури байгуулхын түлөө тэмсэлдээ румынска ажалшад түүхэтэ амжалта туйлаа.

Арадай түрүү отряд, дайшалхы хүтэлбэрилэгшэ ба эмхидхэгшэ-румынска Хүдэлмэришэнэй парти тэдэниие энэ замаар найдамтайгаар хүтэлбэрилэн ябаа. Марксистско-ленинскэ теориие Румыниин ажабайдалда творческоор хэрэглэн, бусад коммунистическэ партинуудай баян дүй дүршэлые ашаглан, румынска Хүдэлмэришэнэй парти социалистическэ байгуулалтын шэнэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ оронойнгоо ажалшадай барагдашагүй хүсэ шадалые мүнөө амжалтатайгаар зорюулжа байна.

Ф. ИВАНОВ.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — ..., культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00846. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...